

„Azon túl, hogy kiadványukkal sikerült nevemet be-szennyezniük, mindez számomra alapjaiban kérdőjelezi meg annak hitelességét. (...) Remélem, a Mindenható meg-kíméli Önöket attól, hogy az Önök nevét valamikor is hason-ló módon ország-világ előtt rágalmazzák és lejárássák.”

Hálóba gabalyodva ► 8–9. oldal

„A keresztény hit nem arra indít, hogy sopánkodjunk a riasztó helyze-teken és statisztikákon, hanem arra buzdít, hogy az örömteli, de felelős szexualitást pártoljuk.”

Mit tanít egyházunk...? ► 10. oldal

„Egy-két példa a szóáradatából. »Jézus magyar volt!!!« »A keresztény Bibliák a sátán koholmányai!« »Még a legalja (így!) cigányember sem hagyná, hogy a párja istállóban szüljön...«”

EvÉ&levél ► 15. oldal

Tízéves a hatodév ► 3. oldal
Fajátékok között beszélgetve ► 5. oldal
Múzeumok éjszakája ► 6. oldal
Árt-e hitnek a bibliatudomány? ► 11. oldal
Színház az egész világ ► 11. oldal
Megerősödven a kegyelemben ► 13. oldal

FOTÓ: MENYES GYULA

► Órhajó – a magyarföldi ökumenikus fatemplom szenteléséről beszámolónk a 4. oldalon.

Megfáradás és újrakezdés

IV. férfikonferencia Piliscsabán

► **Férfias sport – súlyos acélgolyók gurítgatása – kovácsolta össze a negyedik evangélikus férfikonferencia résztvevőit. Az ebédet követő nyitóprogram után az első alkalommal megjelentek is csakhamar úgy érezhették magukat, mint akik már régóta a közösséghez tartoznak... A június 18–20. között megrendezett konferencia résztvevői ezúttal is a már évek óta megszokott helyszínén, a piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban gyűltek össze.**

Az érdemi együttlét első előadója *Balicza Iván* budavári lelkész volt, aki a férfimisszió gyülekezetépítésben betöltött

szerepéről beszélt. Előadását egy költői kérdéssel kezdte: Csak a templomokban kevés a férfi? Mintha mindenütt többen lennének a nők – a csonkán maradt családokban többnyire ők nevelik a gyermekeket, egész szakterületek nőiesedtek el. Egyre több a női vezető, ami nem baj, de hol vannak a férfiak? Az egészséges állapothoz az kellene, hogy a férfiak is minél több helyen ott legyenek. A másfél éve alakult budavári férfikör is arra törekszik, hogy a gyülekezeti alkalmon minél több férfi jelenjen meg, illetve minél többen vállalkozzanak közülük szolgálatra (például családlátogatásra).

Az este folyamán a sárbo-gárdi, a tatabányai és a szombathelyi férfikör képviselői számoltak be tevékenységükről, majd az *Egy csipetnyi*

menyország című svéd filmet tekintették meg és értékelték a jelenlévők.

A másnapi fő előadást a piliscsabai lelkész tartotta *Kivetítés és háritás – A bűnbéreséstől a Hegyi beszédig* címmel. *Kézdy Péter* érdekes példákon keresztül mutatta meg, hogyan igyekeztek a Biblia ismert szereplői elháritani (például Ádám Évára és magára Istenre) a felelősséget, avagy Dávid életmódjának megváltozása miként vezetett a Bet-sabével történetekhez és azon túl férjének, Úriásnak a megöletéséhez. Az *Újszövetségben* a betesdai gyógyítás a háritás jó példája, amikor a beteg nem válaszol Jézus kérdésére – akar-e meggyógyulni –, hanem azt mondja, hogy nincs, aki segítsen neki.

► Folytatás a 3. oldalon

Könyvbemutató a Párbeszéd Házában

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Felvételünkön *Prőhle Gergely* országos felügyelő köszönti a *Háló 1. – Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság 1945–1990* című dokumentumkötet budapesti bemutatójára összesereglett érdeklődőket. A jezsuita rend Párbeszéd Háza elnevezésű épületében rendezett június 21-i ankét asztalánál (balról jobbra) *Kendeh K. Péter*, a Luther Kiadó igazgatója, *Kertész Botond* történész, *Csepregi András* teológus, *Mirák Katalin* sorozatszerkesztő, *Szabó Csaba* történész, a Magyar Országos Levéltár főigazgató-helyettese, *Ittész Ádám* történész és *Balás István* jogász.

► Egyházunk tényfeltáró bizottságának ténykedéséről összeállításunk a 8–9. oldalon

Az Ágostai hitvallás 480 éves

■ DR. REUSS ANDRÁS

Még nem is olyan régen eleink *ágostai hitvallású evangélikusnak* mondták magukat. Ma már ritkán lehet ezt hallani, ha egyáltalán lehet, és a világ legtöbb evangélikus egyházának elnevezéséből is elhagyták az *Ágostai hitvallásra* utalást. Az a négyszáznyolcvan év persze, amely névadó hitvallásunk keletkezése óta eltelt, irdatlanul sok. Ezért könnyen belátható, hogy kortársainknak hosszabb magyarázatra van szükségük, hogy megértsek, miről is van szó. Az évforduló kapcsán töröljük hát le a port e dokumentumról, és lapozunk bele!

Alaposan felbolygatta Németországnak és szinte egész Európának nemcsak egyházi, hanem társadalmi és politikai életét is a reformáció, amelynek kezdetét a 95 tétel 1517. október 31-i kiszögezéséhez kapcsoljuk. A jó évtizedig tartó vitákat kívánta lezárni a németországi Augsburg (rég magyar nevén *Ágosta*) városába összehívott birodalmi gyűlés. A birodalmi átokkal sújtott *Luther* nem lehetett jelen, ezért *Philipp Melancthonra* hárult a feladat, hogy olyan iratot készítsen, amelyet a jelen levő protestáns fejedelmek, valamint a birodalmi városok képviselői a sajátjukként elfogadnak és előterjesztenek.

Hetekig tartó egyeztetések után hét fejedelem és két város nevében terjesztették elő és olvasták fel az iratot 1530. június 25-én. Nagyszerű eredmény, hogy a robusztus és harcos *Luther* sem talált kivét-nivalót a finom és megbékélést kívánó *Melancthon* szövegében. Siker volt az is, hogy az akkori Európa legmagasabb közjogi fórumán sokféle vitájukat félretéve a protestánsok közösen tudtak megszólalni. Önmagában mindez még is jelenthetne csupán annyit, hogy nagyszerű egyháztörténeti esemény történt és nagyszerű irat keletkezett négyszáznyolcvan évvel ezelőtt.

Ám az *Ágostai hitvallás* azon – nem túlságosan nagy számú – iratok közé tartozik, amelyek annyi évszázad után még mindig közkézen forognak, amelyekkel érdemes fog-

lalkozni. Szándéka és szavai szerint egyetemes keresztény hitvallás, amely nem a kereszténység egy részének vagy felekezetének másokétól eltérő sajátos tanítását kívánta előadni, hanem az egyetemes keresztény hitet. *Katolikus hitvallás* akart lenni abban az értelemben, hogy nem új tanítást képvisel, és tételei a Szentírás alapján szilárdan megállnak, annak helytálló kifejtései. Ezt ismer-ték el római katolikus teológusok 1980-ban, amikor a négyszázötvenedik évfordulóra készülve maguk is fontolgatták az *Ágostai hitvallás* hivatalos elismerését. S abban az évben több jelentős római katolikus dokumentum megértésre törekedve értékelte hitvallásunkat.

Mindmáig példás az az együttműködés, amellyel a hitvallás megszövegezésén a *Melancthon* vezette teológusok együtt dolgoztak a világgal, akik eközben nagy teológiai hozzájárulást tettek tanúságot. A hitvallás mégsem csak teológiai ismeretekkel rendelkező beavatottak foglalatossága volt, akik valamilyen új teológiai elmélettel álltak elő, hanem arról vall, amit a gyülekezetek nagy egyetértéssel vallanak, vagyis ami az igehirdetés tartalma és a gyülekezetek hite.

Isten igéjének kétféleképpen is jelentős szerepet tulajdonít a hitvallás. Egyrészt minden külön indoklás, magyarázat vagy vitatkozás nélkül abból indul ki, hogy a keresztény igehirdetés és tanítás legfőbb mértéke csakis a Szentírás lehet. Másrészt az egyház ereje, létezésének egyedüli alapja a hirdetett evangélium, amelynek hirdetésére rendelte Isten az egyházi szolgálatot (V. cikk), és az egyház a szentek gyülekezete, amelyben az evangéliumot tisztán tanítják, és a szentségeket helyesen szolgáltatják ki (VII. cikk).

Példaértékű teljesítménye a reformáció kezdetének – és ennek egyik dokumentuma az *Ágostai hitvallás* –, hogy az igaz hit ügyéhez egyedül az ígét és az igehirdetést tekintették nemcsak méltónak, hanem alkalmasnak is. Nem fegyvereikben, nem politikai játszmákban, nem anyagi gyarapodásban, hanem az ige

meggyőző erejében bíztak (XXVIII. cikk).

Ha arra a kérdésre kellene válaszolni, hogy mit tartalmaz az *Ágostai hitvallás*, akkor kézenfekvő lenne felolvasni a tartalomjegyzékben a huszonnyolc cikk címét. De amilyen logikus, annyira félrevezető is lenne ez a megoldás. A hitvallás ugyanis nem huszonnyolc kérdést tárgyal, hanem egyetlenegyet, és ez az egyetlenegy az evangélium tartalma: az Isten Fia, az értünk emberré lett, megfeszített és feltámadott Jézus Krisztus az, aki kien-gesztel az Atyával, és meg-szentel, valamint vezeti, meg-eleveníti és védelmezi a benne hívőket (III. cikk), ezért nem saját erőből, saját érdemeiből vagy cselekedeteink alapján, hanem ingyen, Krisztusért, hit által igazulunk meg (IV. cikk). Az összes többi cikk rávezetés erre és az ebből folyó következmények végiggondolása.

Mivel a Szentírásnak ezt az értelmezését, vagyis ezt a hitvallást semmiféle újabb elmélet nem vonta és nem is vonhatja kétségbe, ezért az *Ágostai hitvallás* ma is mértékadó megfogalmazása az evangéliumnak. Azzal pedig, hogy hitvallásunk az evangéliummal szembe-sít, önvizsgálatra hív. Először mint evangélikusokat: őseink tiszteletre méltó példája és hagyománya vagy a Krisztus evangéliuma adja-e egyházunk életének és szolgálatának meghatározó alapját és erejét? Azután minket mint 21. századi embereket: földi gyarapodástól és sikertől vagy a Krisztus evangéliumának felemelő és újjáteremtő erejétől várjuk-e életünk értelmét és boldogulásunkat? S végül az ökumenikus mozgalom vonatkozásában is: a szekularizáció külső kényszere, a múlt felejtése vagy inkább a Krisztus ismeretében való elmélyedés és növekedés viszi-e egymáshoz közelebb a keresztény egyházakat?

Négyszáznyolcvan év elteltével is valljuk meg bátran, hogy ágostai hitvallású evangélikusok vagyunk. S tanuljuk meg és éljük is, amit ez jelent!

A szerző az *Evangélikus Hittudományi Egyetem* professor emeritusa

Jótekonysági koncertek az árvízkárosultak javára

- Június 27., vasárnap, 17 óra, Budapest, Kossuth tér – Rajkó zenekar és tánckar, Pándy Piroska.
- Június 27., vasárnap, 20 óra, Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum (V. kerület, Károlyi M. u. 16.) – Kaláka, Muzsikás, Söndörgő és Vujicsics együttes.

Oratio œcumenica

Gondviselő mennyei Atyánk! Hálával gondolunk arra, hogy kezdettől fogva irgalmasan vezeted népedet hívogató, vigasztaló szóval, jelekkel és nyilvánvaló cselekedetekkel. Bocsásd meg, hogy a magunk útját akarjuk járni, és nem figyelünk tanácsaidra! Kérünk, nyisd meg fülünket, hogy meghalljuk és megértsük a nekünk szóló üzenetet és útmutatásokat!

Mindenható Urunk, ég és föld Istene! Hatalmaddal megrémítet a halandókat, alázatra kényszerítet a gőgösöket. Figyelmeztess minket eltévlekedéseinkre, és igazítsd lábunkat a helyes ösvényre! Ítéld meg büszkeségünket és macakosságunkat! Add, hogy hűségesek maradjunk hozzád, és engedelmeskedjünk parancsolataidnak!

Irgalmas Jézusunk! Köszönjük, hogy emberi testben jártál közöttünk, és közel hoztad hozzánk az Atya szeretetét. Segíts minket arra, hogy meglássuk értünk vállalt áldozatodban azt a kegyelmet, amely által bűneink bocsánatát remélhetjük! Emlékeztess bennünk szenvedéseidre, amelyeket a mi vétkeink miatt kellett elviselned! Fékezd meg nyelvünket, fogd le kezünket, ha gonosz indulat kísérti lelkünket!

Hűséges Mesterünk! Taníts minket alázatra és szívből jövő irgalmasságra! Látjuk a világ nyomorúságát közelben és távolban. Indítsd el gyülekezetünket a másokért való szolgálat útján! Tégy eggyé a szeretetben mindazok iránt, akik természeti csapás, háború vagy igazságtalanság miatt szenvednek! Láttasd meg velünk mások szükségét! Nyisd meg szívünket, hogy szívesen adjunk abból, amit ajándékként tőled kaptunk!

Szentlélek Isten, vigasztalónk és bátorítónk! Tőled kapjuk a bátorságot, hogy szembenézzünk saját nyomorúságunkkal, és meglássuk mások szükségét is. Köszönjük, hogy letehetjük eléd bűneink terhét. Erősíts minket, hogy mi is meg tudjunk bocsátani egymásnak, és testvérekként éljünk a világban a te dicsőségedre! Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Viszont a cselekedeteket nem azzal a meggyőződéssel kell tenni, hogy azok által Isten előtt bárki is igazzá válhatna, mert ezt a hamis vélekedést a hit nem tűri meg, minthogy a hit az egyedüli igazságosság Isten előtt. Ellenben egyedül azzal a meggyőződéssel kell cselekedni, hogy a test szolgaságra hajoljon, és megtisztuljon rossz kívánságaitól, tehát semmi másra ne tekintsen, mint e kívánságok kitisztogatására. Ha ugyanis a lélek hit által megtisztult, és szereti Isten tetteit, akkor szeretne mindent hasonlóképpen megtisztítani, főként saját testét, hogy mindenek vele együtt szeressék és dicsérjék Istent. Ebből következik, hogy az ember saját teste érdekében képtelen tetlenkedni, és kénytelen sok jót cselekedni, hogy testét szolgaságra hajlítsa. De mégsem maguk a cselekedetek azok, amelyek Isten előtt igazzá tesznek.”

➤ **Luther Márton:**
Értekezés a keresztyén ember szabadságáról
(*Pröhle Károly fordítása*)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 4. VASÁRNAP – ÉZS 48,12-19

Sokféle módon lehet olvasni a Szentírást, hallgatni az igét. Úgy is, hogy a múlt érdekes története elgondolkodtat, s az egykori igehirdetők szava elindít bennünk egy újabb gondolatot. De lehet úgy is, hogy rájövök: ami olvasható és ami hangzik, az rólam szól.

Hiába két- vagy több ezer éves a történet, hiába más a szituáció, az ige csodája – amelyet a Szentlélek visz végbe – éppen ez: egyszerre csak élővé, maivá, aktuálissá válik a régi szó. Nem azért, mert párhuzamokat lehet vonni az akkor és ma történetek között. Nem is azért, mert a történelem néha ismétli magát, s ami akkor igaz volt, ma újra alkalmazható. Nem azért, mert a próféta akkori szaváról – mint ugrándeszkáról – át lehet ugrani a mába, s hirdetni lehet valami hasonlót. Nem erről van szó. Hanem arról, hogy a régi szavakban, az évszázadokkal előbb leírt betűkben egyszer csak megszólal az Isten, a mondatokat megeleveníti a Lélek, s az életelen szó élő igévé válik.

Így van ez mai bibliai szakaszunkkal is. Ne a párhuzamokat keresgéljük az egykori és mai között, ne a mai formára, stílusra és igényekre szabjuk át az egykori mondatokat. Kérjük a Szentlelket, hogy tegye élő igévé számunkra.

Már a kezdőmondat felszólítása erre vonatkozik: „*Hallgass rám!*” Sokféle hang közepette Isten népének arra kell koncentrálnia, hogy meghallja Ura és Teremtője szavát. Hiszen szól. Hallgass rám, ne másra. Hallgass rám, ne a saját gondolataid, lelked belső hangjára. Hallgass rám, minden más mellékes, minden más hang – még ha szép is lehet – csupán másodlagos, netán

veszélyes. Pedig sokan hívnak. Sokan szólongatnak. Külső-belső hangok irányítanak, beleszólnának, vagy éppen szíren módjára csalogatnának. Isten elhívott gyermekei, népe, ne rájuk hallgassatok. Értsétek meg Isten féltő, életet kínáló szavát: „*Hallgass rám!*”

Ha még bizonytalanok lennénk – bár a gonosz egyik legfőbb munkaeszköze az elbizonytalanítás –, rögtön ezután elhangzik mindennek a kulcsmondata: „*Én vagyok.*” Nem bemutatkozás, hanem a Szentírás egyik legfontosabb és legdrágább mondata: benne az örök, az élő, a létező Isten szólal meg, s a mondatra a mindenkori kiválasztott nép meghajtja fejét, és gondolatban vagy valósan térdet is kell, hogy hajtson.

Már ez a rövid tömondat is drága evangélium: „*Én vagyok.*” Ő az igazi Létező, aki átfog múltat, jelent, jövőt. Ő az aki volt, amikor még semmi és senki nem volt. Ő az, aki van akkor is, amikor minden elhagy, eltűnik. Ő az, aki lesz akkor is, ha már az utam véget ért, és a világ is elmúlt. „*Én vagyok!*” – hangzik a drága mondat: Mózesnek, a választott népnek. Majd hangzik a testté lett Isten ajkáról ugyanez az isteni igényt bejelentő, mindent felülíró mondat. Jézus csodálatos „én vagyok mondásai” mindent összefoglalnak, ami az élethez szükséges és nélkülözhetetlen. Az evangélium igazi summája az „én vagyok” mondatok sora.

S bár önmagában is elegendő lenne az isteni bemutatkozás, igényk mégis kibontja. Úgy nézhetünk rá, mint aki a kezdet és a vég, aki teremt, összegyűjt, elhív, beszél. Ő a kezdet és a vég. Tőle jövőnk és őhozzá tar-

„Hallgass rám...”

A VASÁRNAP IGÉJE

tunk. Vele nem látszatéletet élünk, hanem igazit, ami a „Vagyokból” való részesedés. Ő alkotott mindent. Mostanában különösen is fontos tudnunk azt, hogy a természet döbbenetes erői mind-mind az Alkotó kezében futnak össze. S akkor tudunk harmóniában élni a teremtet világgal, ha mi magunk is belesimulunk a Teremtő rendjébe, akaratába, terveibe. Hiszen ő alkotásának gondviselő, működtető Ura is. A történelem Ura.

Tudjuk-e ennek fényében látni a távoli és a közelmúlt történetét? Tudjuk-e a Teremtő közelségében és a neki való felelősséggel formálni a történelem ránk eső pillanatait, hosszabb-rövidebb szakaszát? Tudjuk-e az őiránta való bizalommal hordozni a történelem terheit? S képesek vagyunk-e a belé vetett reménységgel tervezni a jövőt? Amikor annyi minden nyugtalanít a múlt feltárásában és feldolgozásában, a jelen kuszaságainak megfejtésében és tisztázásában s a jövő kérdőjelei közepette, akkor öbenne találunk megnyugvást, békességet. „*Csak Istennél csendesül el lelkem*” – valljuk a zsoltárossal.

De folytatódik a sor: „*Én vagyok,*” aki összegyűjtöm a szétszóródottakat, elhívom szolgálóimat, én vagyok, aki beszélek hozzátok. Szétszórt életünk, széteső világunk egyedüli összefogója a Mindenható. Miért keresünk kétes megoldásokat helyette? Ő az, aki elhív, hiszen a jóra való hivatásunk nem emberségünkből fakad, hanem

abból, hogy a jó Isten hív el a gonosz kötelékéből a jó, jót alkotó, jó felé haladó életre. Ő az, aki beszél hozzánk. Van kemény és határozott szava, hogy el ne vesszünk, utat kijelölő szava, hogy el ne tévedjünk, simogató és vigasztaló szava, hogy el ne keseredjünk. Szava nem rejtélyes, hanem érthető, ember számára felfogható, csak figyelniünk kell rá. Ezért is hangzott a kezdőmondat: „*Hallgass rám!*” Mi nem céltalanul bolyongunk, ki tudja, honnan, s ki tudja, hová... Minket az Örökkévaló, a Krisztusban megismert Isten indít, vezet, érzetlet és fogad be.

De ez figyelmeztetés is egyben. Elrontott életek, zsákutcába került kapcsolatok, működésképtelenné vált közösségek. Kutatjuk az okokat. S közben elfelejtjük az igét: „*Hallgass rám!*” ... Bárcsak figyeltél volna parancsolataimra! Engem, a hibát, a gondok-bajok okait mindig másokban kereső embert szólít meg az Isten: bárcsak figyeltél volna.

Itt azonban nem ér véget sem az ige, sem az emberi életpálya. Az evangélium lényegéhez tartozik, hogy Isten lehetőséget ad megtérésre, új kezdetre. Amíg hangzik az ige, amíg biztat, hogy órá hallgassunk, amíg elhangzik a kulcsmondat: „*Én vagyok,*” addig van remény, hogy a történet, életem története „happy enddel” végződik, azaz megérkezem az atyai házba.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Imádkozzunk! Köszönöm, Uram, hogy még szólsz és nem hallgatsz. Köszönöm, hogy még formálsz, és nem vetted le rólam kezedet. Köszönöm, Uram, hogy veled és nálad van jövőm! Áldott légy ezért. Ámen.

„Mindkettő versszerű.” „A japánnak is van dallama?” „Elég röviddek...” Aztán többeknek eszébe jutna, hogy hittanórán vannak: „Ma a buddhizmusról fogunk tanulni?” Egyre jobban belemelegednének... „Természet – ember...” „A világ és én...” „Teremtés – átalakítás...” Egy idő után valakinek hiányérzete támadhatna, és megkérdeznék: „A haidukiban is van szó Istenről?” – Hát igen. E tekintetben a 67-es szókimondóbb.

Itt talán néhány mondatot ki sem mondanék hangosan: Nagyon szép ez az ének. Igazi mérnöki munka, amelyből a szív sem hiányzik. Néhány egyszerű mondatba belesűrítve olvasható benne a teremtetörténet, a kozmosz szépsége, a Gondviselés elemei és a megváltás történetének egészen sok konkrét részlete... azután saját helyem a világban. „Kies helyre esett örökrészem” – visszhangoznak bennem a zsoltár szavai, ahogy az ötödik vershez érek: „Ami vagyok, s amim van, / Mindent tőled nyertem”. Gazdag vagyok. A teremtés és megváltás ismeretében élhetek. Ékes, különlegesen szép dolog felségedet ismerni...

Ahogy gondolatban ideérek, egyre több mondanivalóm van a diákoknak. A világ jelentéktelen és felülmúlhatatlan részleteiről beszélek, ahogyan Isten szeretete árad belőlük. Beszélük nekik ezekről, hogy legyen kedvük továbblátni a zöldpaprikánál.

■ BÉRES TAMÁS

Tízéves a hatodév

► Jubileumi, tizedik évfolyamába lép majd a 2010/2011-es tanévben az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) gyakorlati képzése. Ez alkalomból tartottak rendkívüli konzultációt június 17-én, csütörtökön a teológusotthon kápolnájában. A könyvbemutatóval egybekötött találkozóra ezúttal nem csak a jelenlegi hatodévesek és mentoraik kaptak meghívást.

Az elsősorban hálaadásra egybegyűlteket dr. Szabó Lajos, az EHE Gyakorlati Teológiai Tanszékének vezetője köszöntötte, majd Réz-Nagy

szólt arról (*képünkön*), mit jelent egyházunknak a hatodéves képzés. Az idei tanévben az EHE-ért felelős püspök szerint valódi, élő kapcsolatot terem az egyetem és a gyülekezetek, a lelkészek és a hívek között. Olyan együtt létezésre ad módot, amely során a hatodéves és mentora kölcsönösen tanulhat egymástól. Elősegíti az odafigyelés kultúrájának, egymás erősítésének gyakorlását. Hálózatépítésre biztat-bátorít, és – Csermely Péter biokémikus szavaival élve – modellként szolgál arra, hogy miként jöhetnek létre az együttműködők szigetei az együtt nem működők tengerében. Mert az atyafiak együtt muzsikálása csak akkor lehetséges, ha a közös Karmesterre figyelnek.

tését, sőt az első öt évben – dr. Szabóné Mátrai Mariannával, az EHE Gyakorlati Intézetének vezetőjével közösen – koordinálta a képzést. Az indulás időszakának felidézése mellett visszaemlékezett arra is, milyen szöfordulattal illetve az első évfolyam tagjait. „Szélhámosoknak” nevezte őket, azokhoz a fiatal csikókhöz hasonlítva, akiket még a tényleges igavonás előtt a szélső hámba fognak be, így szoktatják őket a rendszeres járáshoz, edzik teherbírást. A hatodévesek is így, „a szélső hámba fogva” leshetik el mentoraiktól, mit jelent a lelkipásztori szolgálat a mindennapokban – hogy valóban készen álljanak, amikor az Úr akarja „felszer számolni” őket.

Az önálló szolgálathoz, a gyülekezeti munkában való eligazodáshoz egy frissen megjelent könyvet is segítségül hívhatnak majd a teológiai tanulmányaikat most befejező hallgatók. A konzultáción ugyanis nemcsak az elmúlt időszakért adtak hálat a megjelentek, hanem *A közösségépítő lelkész* című könyvet is itt vehették első ízben a kezükbe. A huszonöt tanulmányt tartalmazó, háromszáz oldalas kiadványt a szerkesztő – augusztus 1-jétől a rektori teendőket is ellátó – dr. Szabó Lajos mutatta be. A *Gyakorlati teológiai kézikönyv lelkészeknek és nem lelkészeknek* alcímet viselő kötet öt nagy területre koncentrált: vázolja a (hatodéves) képzés kontextusát, felvillantja a lelkészi élet csomópontjait, elemzi a lelkészi kompetenciákat, sorra veszi a gyülekezetért végzett lelkészi tevékenységeket, és fogódzók ad a növekedéshez vezető lépések megtételéhez.

■ V. J.

FOTO: ZSÍROS ANDRÁS

Zoltán debreceni lelkésznek adta át a szót, aki áhítatában *Ézsaiás könyvének* 12. fejezetéről prédikált. Az elcsendesedés után Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke

Ugyancsak a hatodéves képzés fontosságáról beszélt dr. Fabiny Tamás. Az Északi Egyházkerület püspöke annak idején az EHE oktatójaként maga is szorgalmazta a beveze-

IV. férfikonferencia Piliscsabán

► Folytatás az 1. oldalról

A bűnös nő példázata pedig arról szól, hogy az emberek mindig szerettek valakit bűnbaknak kikiáltani, hogy azután azon vezessék le indulataikat. Jézus arról beszél, hogy a megalázást méltósággal kell viselni, sőt többet kell tenni annál, amit követelnek, mert akkor a másik szégyenül meg. Az előadást élénk eszmecsere követte.

A délelőtti további részében Veperdi Zoltán, a Főbé Evangélikus Diakonisszaegyesület lelkésze ismertette a nagy múltra visszatekintő egyesület szolgálatát, amelyben nemcsak diakonisszák, hanem férfiak is jelentős szerepet vittek. Szép kiegészítése volt előadásának a Főbé közeli *Siló Társas Lakóotthon és Önálló Élet Központjának*

Vacsora után Weltler Rezsőnek, a győri szeretetház nyugalmazott igazgatójának előadása következett *Megfáradás és újrakezdés* címmel. Az előadó az úgynevezett *burnout*, a mentális kiégés veszélyéről szólt, amely elsősorban azokat veszélyezteti, akik emberekkel foglalkoznak, így a lelkészeket is. Ennek jelei idejekorán megmutatkoznak, például ha valaki csak a munkájának él, és az élet többi területét elhanyagolja.

Az est további részében e sorok írója tartott vetített képes előadást a nemrégiben Münchenben lezajlott második német ökumenikus egyházi napokról. A rengeteg program és kiállító közül részletesebben a férfiak között munkát végzőket mutatta be.

FOTO: SCHERMANN GÁBOR

„Idegenvezetés” a Silóban

megtekintése, ahol Endreffy Attila ügyvezető (*képünkön*) mutatta be az intézet tevékenységét. (Délután Kézdy Péter vezetésével az Esztergommal szemközti oldalon lévő – már Szlovákiához tartozó – Burda hegyre vezetett a gyalogtúra, ahonnan csodálatos panoráma nyílt a Dunára és az esztergomi bazilikára.)

A felsorolt előadásokon kívül Bőjtös Attila sárbogárdi gyülekezeti munkatárs, Schermann Gábor tata-bányai lelkész és Veperdi Zoltán szolgált áhítattal. A férfikonferencia – a hagyományoknak megfelelően – a piliscsabai gyülekezet istentiszteletén való aktív részvétellel ért véget.

■ KOHÁRY FERENC

„Ez jó mulatság, férfi munka volt!” – de ideje is volt!

Megcsalnád a testvért, megtagadnád véreidet? Amilyen költői a kérdés, olyan realista a válasz. Megéltük mi már mindkét változatát. 2004. december 5-én jött az első, meglehetősen nehezen emészthető változat. A testvér visszautasítása, a vér megtagadása, a családi kötelék érzéketlen felbontása emészthetetlen falat az ember torkában – érezte minden határon túli magyar.

És most, hat év elteltével, egy újabb falatot ízelelünk szánkban, mely sokkal édesebb, kellemes, határozottan emészthető, de teljesen valahogy mégsem felelteti a réginek az ízét. De jó, megnyugtató, vigasztaló s legfőképpen gyógyító. A prédikátor írja: „Megvan az ideje a rombolásnak, és megvan az ideje az építésnek. Megvan az ideje a sírásnak, és megvan az ideje a nevetésnek. Megvan az ideje a gyásznak, és megvan az ideje a táncnak. Megvan az ideje a kövek szétszórásának és megvan az ideje a kövek összerakásának.” (Préd 3,3–5)

Új idők, új szelek, új kormány, új kezdet – egy bátor és határozott igen kell, csupán ennyi, hogy az elcsatolt történelmi országrészekben élő magyarok lelkében, szívében felenvedjen a szorítás, eltűnjön az elbizonytalanító kétségbeesés. Csupán ennyi, egy őszinte testvéri gesztus, egy kis szeretetteljes odafigyelés, és mindjárt vége a sírásnak, gyásznak, szétszóródásnak. Jöhet a „kövek összerakása”.

Az állampolgársági törvény megszavazása óta nekem mégis a volt kormány egyik felejthetetlen alakja jár a fejemben. Őszintén be kell valanom: kellemesen csalódtam Gyur-

csány Ferenchen. Most az egyszer egyet érzett, gondolt és mondott, következetes volt önmagához és mindazokhoz, akik még hisznek benne, üdvterveiben és nemzetmentő vízióiban. Nem hazudott sem reggel, sem délbén, sem este, most igazat mondott. Legalábbis az ő igazát – nem kell a határon kívül élő magyaroknak állampolgárság, nem és nem!

Mindenesetre becsülendő, hiszen nem szenved olyan identitásválságban, mint a pártja. Egészen feltűnő, hogy a baloldal annyiféleképpen voksolt, ahogyan csak lehetett, s a nemzet is csupán három honatya képviselte Gyurcsány Ferencsel az élen.

Hogy miért is nem? Mert hát ő félt bennünket. Félti gyermekeinket, félti épségünket, és attól retteg, mi lesz, ha... Azért aggódik, „hogyan tekintenek Nagyszombaton a magyar kisiskolásra? Mit gondolnak majd a szlovák ügyintézők a kassai városházára betérő magyarokról? A magyar Országgyűlés nemzeti lelkesültségében a tüzzel játszik. Azt hiszi, hogy helyrebillenti a történelmet, én ezzel szemben meg azt, hogy kibillenti a biztonság és nyugalom kerékvágásából” – írja.

Mi lesz hát a nagyszombati kisdíákkal, a kassai ügyintéző magyarral? Megnyugtatom az aggódókat. Semmi, az égvilágon semmi, ami eddig ne lett volna. A 23 millió román vendégmunkással ma már nem lehet ijeszteni, legfeljebb néhány narkóst meg elmebajost. Azonban a „felelősen hazafiak” kitalálták a bibit, mi lesz, ha majd a csikszeredai vagy netán új-zélandi magyar képviselő dönt a sorsukról, adójukról, életükről. Szerintem

legfeljebb annyi, hogy kevesebb esélyük lesz a Hunvald-, Wieszt-, Tocsik-féléknek és társaiknak a döntésre meg a szerzésre, és néhány józan eszűvel több lesz az Országházban. De megnyugtatom az aggódókat: nem kell nekünk sem parlamenti képviselet, sem szavazati jog, sem aggodó, „felelős” féltés sorsunk iránt.

Egyébként ismerős még valahonnan ez a retorika. A Kádár-korszakban, sőt utána is éreztük ezt a burkolt „féltést”. Aczél György nemzetpolitikája termő talajba hullott, sokan gyakorolták azt a felejtést, amely a határon túl élő magyarokra és Trianonra vonatkozott. El kell felejteni mindent, elvtársak, majd a csehszlovák és román elvtársak – ki-ki megoldja a problémát marxista–leninista elvek alapján. Tudjuk, meg is oldották – szépen, szisztematikusan, hogy majd belebebedtünk.

El kell felejteni mindent, határon túli nemzetrészeket, történelmet, hitet, erkölcsöt, hagyományainkat. Ez így volt kényelmes, nem kívánt energiát, munkát, törődést, netán áldozatot, valamiféle érzelmet, empátiát. Azért aggódni, hogyan tekintenek a kisebbségben élő kisiskolásra, és mit gondolnak a többségi ügyintézők rólunk, csak az bizonyítja: egyeseknek túlságosan terhes a kisebbség kö-

rül zajló politikai játék. Könnyebb elfelejteni a terhet képező magyar „foszlányokat”, könnyebb lemondani rólunk.

Vajon meddig él az 1948-ban megszületett magyar nemzetpolitika maradványa, a magyar amnézia: felejtjük el, hogy van egy magyar nemzet, vannak határainkon túl élő magyarok? Úgy hiszem, nem sokáig. A ketős állampolgárságról szóló törvény elfogadása ellentmond az évtizedes amnéziának, és végre elkezdődhet a kilencven évvel előtti tragédiának a megfelelő feldolgozása. El kell kezdeni erről a kérdéstről nyíltan és objektívan kommunikálni, hogy átlépünk ezen a traumán, hogy bátran feldolgozzuk közös múltunkat.

„A trianoni békediktátum a legkevésbé sem történelem”, következményei, tragikus utóhatásai miatt mind a mai napig problémát jelentenek. Utóhatásait viszont pozitív módon kell feldolgozni, és fel kell mérni, hogy napjainkban milyen körülmények között és hogyan erősíthető a nemzeti szolidaritás. Ha ez megvalósul a nagy családban, nemzeti szinten, akkor el lehet kezdeni a traumánkat azokkal a szomszédos népekkel együtt feldolgozni, amelyekkel közös történelmünk folyamán a legnagyobb érdekkonfliktusaink voltak.

Ahogy T. Szabó Levente irodalom- és társadalomtörténész fogalmaz: „Trianon emlékezete kapcsán is ez az egyik legfontosabb kérdés: értjük-e valójában ennek az eseménynek a szerepét, hatását, el tudjuk-e helyezni lokális léptéktől egészen egy olyanig, amelyben ez egy európai vagy globális történés – vagy kizárólag

egyetlen nézőpontból, egy sérelmi politikai álláspont felől vagyunk hajlandók szemügyre venni? Meg tudjuk-e magyarázni más közösségeknek, hogy számunkra miért fontos ez az alkalom, és egészen pontosan mit jelent? Eközben megtudjuk-e érteni és elfogadni azt, hogy más közösségek miért nem erre vagy miért más-ként emlékeznek? (...) Ha az új magyarországi emléknap és a Trianonra való emlékezés valóban így tud működni, akkor mintát jelenthet más traumatikus történelmi események feldolgozásában is. De ez nem fog menni némi reflexió, szakmai segítség és sok-sok kérdés nélkül.” És persze anélkül, hogy elsősorban „házon belül” orvosoljuk a sérelmeket.

Mindennek ellenére azonban eljött az ünneplés ideje, mert kilencven év után ideje volt kimondani, hogy minden magyar lehet Magyarország állampolgára, ideje volt már, hogy létezzen a nemzeti szolidaritás napja, és eljött az ideje annak, hogy végre nyíltan és objektívan kezeljük ezt a traumát. Hiszen ahogy a *Prédikátor könyvében* olvassuk, „mindennek megszabott ideje van, megvan az ideje minden dolognak az ég alatt”.

Adorjáni Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

Zsolnára készülünk

Az 1606. évi bécsi békekötést követő 1608. évi országgyűlés törvényben biztosította, hogy az ország területén mindenki szabadon választhassa meg, mely vallásfelekezethez kíván csatlakozni. Minden felekezetnek lehetett saját hitvallása, szervezeti szabályzata és választott vezetősége.

Az 1609-ben nádorrá választott evangélikus *Thurzó György* fontos feladatának tartotta az egyházi viszonyok rendezését, ezért a biccsei birtokához közel fekvő Zsolnára 1610-ben evangélikus zsinatot hívott össze. (A feljegyzések szerint Zsolnán már 1540 óta volt evangélikus gyülekezet.)

A település híressé lett az 1610. évi evangélikus zsinat által. Ezen tizenhat pontban fogalmazták meg a törvényeket, melyekkel az egyház ügyeit inté-

zik. Megfogalmazták a szuperintendensek esküjének szövegét is, és megválasztották az egyházkerületek vezetőit. Az egyházkerületek élére *Láni Illés*, *Melik Sámuel* és *Abrahamidesz Izsák* lelkészeket választották meg szuperintendensnek. Egyházunk számára e zsinatnak óriási jelentősége volt.

Ismert, hogy a 17. század az ellenreformáció jegyében telt. 1708-ban a zsolnai evangélikusok templomát is elvették, evangélikus gyülekezet csak 1890-ben alakulhatott újra. Először csak imatermet és parókiát építettek. A jelenlegi templom *(képünkön)* 1935–36-ban épült.

A Szlovákiai Evangélikus Egyház az 1610. évi zsolnai zsinat négyszázadik évfordulója alkalmából – július 1. és 4. között – többnapos emlékezésre és ünneplésre készül, melyre a Magyarországi Evangélikus Egyházból is várnak vendégeket.

■ Cs. F.

Vallásbékés megye

Az egyházak álltak a középpontjában annak a konferenciának, amelyet a Békés Megyei Önkormányzat rendezett június 9-én Békéscsabán. A Jókai Színházban zajlott tanácskozás a megyei önkormányzat hatrészes érdekvédelmi konferenciasorozatának záró rendezvénye volt. Egyházunkat előadóként *Gáncs Péter*, a Déli Egyházkerület püspöke képviselte.

A közönség soraiban egyházi iskolák diákjai is ültek, őket külön köszöntötte a házigazda, *Domokos László*, a megyei közgyűlés elnöke.

A *Békés megye – a vallásbéke megyéje. Példaképek a jelenkor számára: Tildy Zoltán, Apor Vilmos, Tessedik Sámuel* címet viselő rendezvény előadói azoknak a felekeze-

teknek a vezetői voltak, amelyeknek gyülekezetei működnek Békésben. Az áttekintések sorát Gáncs Péter *A háromnyelvű evangélikusság Békésben* című referátuma nyitotta meg, majd a többi felekezetet – római katolikus, református, unitárius, román ortodox – képviselő előadók foglalták össze saját egyházuk Békés megyei történetét, illetve szóltak a jövőre vonatkozó terveiről.

A rendezvény második felében nagy formátumú egyházi személyiségek – Apor Vilmos római katolikus püspök, Tildy Zoltán református lelképásztor, politikus, valamint Tessedik Sámuel szarvasi evangélikus lelkész, pedagógus – életéről és munkásságáról hallhattak a jelenlévők.

■ – GAZSU –

Tilos a vallási szimbólumok használata a labdarúgóvójében

A Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) megtiltotta a játékosoknak a vallási és politikai szimbólumok használatát a focipályákon, és nem engedélyezi a hitet kifejező gesztusokat sem, hivatkozva a szervezet szabályának negyedik pontjára, mely a játékosok öltözetéről és viselkedéséről rendelkezik.

Kaká, a brazil válogatott középpályása a Bajnokok Ligája 2007-es döntőjének lefújása utáni pillanatokban levette mezét, s megmutatta az alatta levő pólóját, amelyen az „I belong to Jesus”, magyarul „Jézushoz tartozom” felirat volt olvasható *(képünkön)*.

A brazil focista már korábban, a 2004-es Milan-győzelemkor, illetve a 2002-es világbajnokság döntője után is ugyanezt tette, illetve a fenti feliraton kívül a cipője nyelvére a „God is faithful”, azaz „Isten hűséges” feliratot varrta fel. 2005-ben, amikor a brazil válogatott a konföderációs kupa döntőjébe jutott, Kaká és néhány csapattársa – *Heurelho da Silva Gomes* és a védő *Lúcio* – a mérkőzés után „Jézus szeret téged” feliratú pólókat viseltek. 2009-ben, az ugyancsak Dél-Afrikában tartott labdarúgó konföderációs kupa során a hívó brazil csapatkapitány, Lucio a végső győzelem megszerzésekor áhítatosan imádkozott a pálya gyepszőnyegén.

Mostantól fogva azonban mindez lehetetlen, mert a vallási és politikai szimbólumok használatát betiltották. A brazil csapatot a FIFA tavaly azért marasztalta el és büntette meg, mert egy győztes meccs után közösen és hangosan mondtak el egy imát. A FIFA rendelkezése egyáltalán nem tiltott tetszésre a játékosok körében, de edzőik kérésére kötelesek tartani magukat a szabályokhoz.

► Vatikáni Rádió – Magyar Kurír

Templomszentelés Magyarföldön

► **Immár templommal is büszkélkedhet a mindössze 36 lelket számláló Zala megyei település, Magyarföld. Az elmúlt szombaton ökumenikus istentisztelet keretében Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke, Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke, valamint Veres András római katolikus megyés püspök szentelte fel a – Mújdricza Péter építész tervei alapján – közadakozásból épített fatemplomot. Az egy év alatt megépült beruházáshoz szükséges 35 millió forint több mint félezer adakozónak köszönhetően gyűlt össze, sok önkéntes pedig társadalmi munkában segítette az építkezést, melyhez mintegy 280 köbméter fát használtak föl.**

minchat emberben gondolkodik. Mint mondja, a hitéletet szeretné megerősíteni és támogatni. Az egy-

házi gimnáziumokat látogatva már több intézményben jelezték neki, hogy szívesen tartanának náluk nyaranta táborokat. „Ha a templom kö-

külvőiket az itteni templomban szeretnék tartani, s hogy Magyarföld település legyen bejegyezve anyakönyvi kivonatukban. De jelentettek már be kereszteleket is.

Rátóti Zoltánnak mint polgármesternek praktikus is kell gondolkodnia. Tervei szerint a templomnak kulturális funkciója is lesz. Szeretnének orgonát is építeni, hogy hangversenyeket is szervezhessenek. Komolyzenei koncertek, irodalmi estek és minden olyan rendezvény megtartható lesz benne, amely nem sérti a templom szentségét.

„Amikor először rápillantottam a templom tervrajzaira, Noé bárkájutott eszembe. Az a bárka, amelynek feladata volt összegyűjteni mindazt, ami érték” – fogalmazott a magyarföldi fatemplom június 19-i avatási ünnepségén *Balog Zoltán* társadalmi felzárkóztatásért felelős ál-

A SZERZŐ FELVÉTELE

rül fiatalok jelennek meg, az kulcsa annak, hogy a későbbiekben lélekkel töltsék meg” – vallja a színművész, aki bízik abban, hogy ez majd a környékeliek is rendszeresebb hitéletre ösztökéli. Örömmel mondja, hogy már sokan jelentkeztek be, hogy es-

lamtitkár. Rátóti Zoltán megerősítette: valóban sokan látják bárkának az épületet, de ők – az Őrség miatt – Őrhajónak nevezték el. Őrhajónak, amely valamit megőriz, megment és továbbvisz...

■ MENYES GYULA

Népünk és az ökumené jövője

Vendégelőadó az Ökumenikus Tanulmányi Központ közgyűlésén

► **Az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK) június 11-én tartotta idei közgyűlését a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában. A program Steinbach József dunántúli református püspök Zsolt 18 alapján tartott áhítatával kezdődött. Meghívottként dr. Erdélyi Géza, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház nyugalmazott püspöke tartott előadást A keresztyének egysége és a nemzeti összetartozás címmel.**

Trianon kilencvenedik évfordulója, a nemzeti összetartozás napja után egy héttel és a kettős állampolgárságról szóló törvény elfogadása után különösen nagy figyelmet kaptak az előadásban elhangzottak. A püspök elmondta, hogy a szlovákiai református egyházban fordítottak az etnikai arányok, mint az országban: kilencven százalék magyar és tíz százalék szlovák. Mivel a szlovák nyelvű gyülekezetek anyanyelvhasználata korlátozás nélkül biztosítva van, a nyelvtörvénnyel kapcsolatban megértették a magyarok aggodalmait, és melléjük álltak.

Megrázó élménye volt – mondta az előadó –, amikor egyszer a horvát tengerparton egy anyaországi vendég

megkérdezte tőle, hogy hol tanult meg ilyen jól magyarul. Ez az elmúlt évtizedek oktatáspolitikájának „gyümölcse”, amelytől minél előbb meg kell szabadulni. Erdélyi Géza és a résztvevők is kifejezték reményüket, hogy a szlovákiai választások után javulni fog a magyar–szlovák viszony. (Azóta – az eredmények ismeretében – ez várható is.)

A korábbi alkalmaktól eltérően a vendégelőadás után került sor a közgyűlés ügyintéző részére. *Dr. Tóth Károly* nyugalmazott dunamelléki református püspök elnöki beszámolójában elemezte a száz évvel ezelőtt Edinburghban tartott missziói világkonferencia tanulságait. Az akkori nyugat-európai és észak-amerikai protestáns résztvevők őszintén hittek az evangélium, a keresztyénység felsőbbrendűségében, továbbá a nyugati tudomány és technika feltartóztathatatlan diadalában. Így szinte elválaszthatatlannul összefüggésben látták a gyarmatosítást és a keresztyénységet. Az ökumené ma is kénytelen ennek terhét hordozni.

„Van-e jövője az ökumenizmusnak?” – tette fel a kérdést Tóth Károly, a római katolikus egyház sokszor ellentmondásos megnyilatkozásaira utalva. A válasz csak „igen” lehet. Ehhez azonban az egyes helyi közösségekben, gyülekezetekben tudatosí-

tani kell az eddig elértéket. Ami pedig a vallásközi párbeszédet illeti, a modern demokráciákban a keresztény vallási háttérrel gyakran nem akarnak tudomást venni. Ezzel szemben a bevándorlók, különösen a muszlimok számára annál fontosabb vallásuk megőrzése és szabad gyakorlása. Fordítva azonban gyakran nem így van. Ezért minden lehetséges fórumon tiltakozni kell, amikor diszkrimináció vagy üldözés sújtja a keresztény kisebbségeket.

E sorok írója az ÖTK titkáráként számolt be a német protestáns egyházak bensheimi felekezettudományi intézetének éves üléséről (*A teológiai karok helye az állami egyetemeken* volt a címe), *Gimesi Jánosné* református lelkész, az ÖTK zárandókútjainak szervezője pedig az elmúlt évi és az idén tervezett utakról, valamint az Európai Protestáns Felekezettudományi Munkaközösségnek a finnországi Turkuban tartott idei üléséről (*Egyház és turizmus* címmel). Az ÖTK zárandókútjain évente két-háromszázan vesznek részt – immár két évtizede.

Végül a résztvevők elfogadták az elmúlt évi pénzügyi beszámolót és az idei költségvetést. Az alkalom *Pataki Albertnek*, az Evangéliumi Pünkösdi Közösség elnökének imádságával ért véget.

■ DR. SZENTPÉTERY PÉTER

Fajátékok között beszélgetve

Ismét a piliscsabai Fében jártunk

► **Építőkockák, dominók, csigaverseny társasjáték és a budapesti állatkert épületeinek, állatainak élethű, kicsinyített mása – mindez persze fából. A piliscsabai Fébé Szociális és Rehabilitációs Szolgáltató Nonprofit Kft. bemutatótermében Endreffy Attila ügyvezetővel beszélgetve a riporter nehezen tudta megállni, hogy ne kezdjen el játszani az ízléses, színvonalas játékokkal.**

– 2007 decemberében beszélgettünk itt utoljára. Mi változott azóta?

– Örömmel állapíthatjuk meg, hogy sok területen gyarapodtunk. Mint ismeretes, a Fébé fő tevékenysége Piliscsabán a megváltozott munkaképességű, egészségileg károsodott emberek segítése, számukra lakóhely, munkalehetőség, illetve fizikai rehabilitáció biztosítása. A jelenleg itt dolgozó 116 főből 97 fogyatékkal élő társunk nagyobb része az asztalosműhelyben tevékenykedik. Egyre többféle tárgy kerül ki a kezük alól az óvodai sportszerektől kezdve – gondolok itt például bordásfalra, tornaszámolyokra vagy tornapadokra – a fajátékokon, készségfejlesztő eszközökön át a mindennapi életben használható tárgyakig. Készítünk például mozgássérültek részére zuhanyozóban használható székeket, konyhai eszközöket, borosüvegekhez díszdobozokat vagy épp kulcstartókat.

– Két és fél évvel ezelőtt, az Evangelikus Élet 2007. december 16-ai számában még csak arról adhattunk hírt, hogy elkészült a budapesti állatkert főbejáratának faelemekből összerakható, kicsinyített mása, illetve hogy folyamatban van az állatok tervezése és kivitelezése.

– Azóta már elkészült és kapható az elefántház és a madárház fa építőjáték modellváltozata is, valamint az állatkert lakói közül száznegyven. (Az állatok tervezője Szabóné Vigh Aranka, egyik kivitelezője pedig Bálint Ferenc, mindketten a Siló lakóotthon mozgássérült lakói.) Mivel első sorban az óvodások számára gyártunk játékokat, a méreteket is ehhez a korcsoporthoz igazítottuk – a százszor nyolcvan centiméteres alapterületű elefántház kupolájának a leemelésével, illetve az ajtókon és ablakokon át kényelmesen játszhatnak a gyerekek a belül elhelyezhető állatfigu-

kert tervei szerint, amikor a további épületek is elkészülnek – szarvasház, bivalyház, zsiráfház, mérgesház, nagyszikla, kisszikla és így tovább –, akkor ezekből a Fébé-termékekből játszoházakat alakítanak ki az állatkertben, így a gyerekek a kerti séta után játszva is gyarapíthatnák ismereteiket. Ráadásul, ha sikerülne a termékcsaládot oktatási segédanyaggá minősíttetni, értékesítésük is könnyebbé válna.

– Az egyházi berkekben és Piliscsabán Silóként emlegetett intézményben huszonnegy, fogyatékkal élő embernek

otthont is tudnak nyújtani, akiknek az élete – hetvenhárom társukéval együtt – az itt zajló munka által értelmet és célt kap. Milyen munkatársi gárda alakult ki az évek során?

– A rehabilitáció szempontjából nagyon fontos, hogy a Fében dolgozó embereknek értékes és értékesíthető munkát tudjunk kínálni. Igyekszünk kiaknázni a kreativitásukat, ugyanakkor az itt végzendő feladatok nagy precizitást is igényelnek, mindehhez szigorú minőség-ellenőrzés társul. Az itt dolgozók szívós kitartással végzik a munkájukat.

Sajátos körülmények között működünk: nonprofit, közhasznú cég vagyunk, de termékeink számára a piacot nekünk kell megszerezni és megtartanunk. Kiváló minőségű árukat várnak tőlünk, mégpedig határidőre, úgy, mint bármely más, a piacon működő vállalkozástól. Ugyanakkor a nálunk dolgozó – főként mozgássérült – sérültek természetesen gyakrabban vannak betegszabadságon, illetve – hogy még egy különbséget említsek a szokványos munkahelyekhez képest – nálunk nem lehet előírni normát, vagyis

bár az idekerüléskor nem feltétel az evangélikus kereszttelvé bemutatása. Az itt dolgozók hogyan tapasztalják meg, hogy nem világi munkahelyen dolgoznak?

– Mi itt, a Silóban a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület területét kaptuk meg. Ennek megfelelően próbáljuk abban a szellemiségben végezni a munkát, amelyben valaha több száz diakonissza végezte a saját feladatát országszerte. Mivel az itt dolgozók többségükben más felekezethez tartoznak, erős az ökumené, de minden hónap első vasár-

napi evangélikus istentisztelet van nálunk, a Fébé igazgató lelkészének, Veperdi Zoltánnak a szolgálatával. Emellett az itt folyó lelki építkezésnek nagyon fontos részét képezik a személyes beszélgetések. Kerekesszékben ülve vagy bármilyen fogyatékkal élve nagy szükség van a bizalom alapuló személyes kapcsolatokra. Ezek itt, hála Istennek, erősödnének és mélyülnek.

Feltétlenül hozzá kell tennünk azt is, hogy a műhelyben asztali, fali és medálként is használható fakesztertek, Luther-rózsás díszek és kulcstartók, igés táblák, a nyomdában pedig egyházi kiadványok is készülnek: például *Túrmezei Erzsébet* életműsorozata. Ez utóbbi a tervek szerint hétkötetes lesz; eddig négy kötete jelent meg, és az elsőből a nagy érdeklődés miatt már három utánnyomás készült.

– Melyek az új fejlesztések, és mik a tervek a jövőre nézve?

– Újabb fejlesztő- és társasjátékokat szeretnénk. Például a Fébé fa építőjátékunkat – a már meglévő játékokhoz illeszkedő – boltozatokkal, ívekkel és kupolákkal kívánjuk kiegészíteni, valamint tervezünk egy Fébévárat is. További terveink megvalósítása érdekében műhelyünket háromszáz négyzetméterrel szeretnénk megtoldani. Ezáltal lehetőségünk lesz a területen működő sportterápiás egységünk és uszodánk profilját fizioterápiás szolgáltatásokkal kiegészíteni, így lehetővé válna a műtét utáni rehabilitáció is. Ha ezt a társadalombiztosítás is támogatná, akkor szélesebbre tudnánk tárni a kapuit. Tisztában vagyunk azzal, hogy a mostani, panzió jellegű szálláslehetőség nem lenne elegendő ezen igények kielégítésére, ezért ezt a működési területünket is fejleszteni kívánjuk. De hogy egy még nagyobb álmunkat is említsem: egy akadálymentes idősek otthona is szerepel a terveink között.

– Ha valaki szeretné felvenni a kapcsolatot Önökkel, illetve vásárolni kíván a termékekből, hogyan teheti?

– Bátran keresse fel honlapunkat, a www.febe.axelero.net címen, ott minden fontos információ megtalálható.

■ BODA ZSUZSA

Fogyatékos és ép színészek előadása a Művészetek Palotájában

A Komédiás Integrált Színház (Komisz) fogyatékos és ép színészeinek előadásában Müller Péter, Tolcsvay László és Müller Péter *Sziámi Isten pénze* című zenés darabjának bemutatóját tekinthette meg a közönség június 19-én a Művészetek Palotájában (Múpa) Budapesten.

A 2004-ben alakult Komisz társulata értelmileg akadályozott és ép színészekből áll. Színre lépésükkel, játékuikkal arra akarják felhívni a figyelmet, hogy a szegénység nemcsak az anyagi javak hiányát, hanem a lelki szegénységet, a kitaszítotttságot, a diszkriminációt is jelenti.

Az *Isten pénze* című musical az emberi megtérés szép példáját állítja az érdeklődők elé. A jótékonyági előadás több egyház, egyházi szervezet – a római, illetve görög katolikus, református, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület, a Pannonhalmi Főapátság, a Baptista Szeretetszolgálat –, illetve világi intézmény – a Főváro-

si Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Zsirai Otthona és a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Pedagógiai Kara – együttműködésével és támogatásával jött létre.

A kezdeményezéshez csatlakoztak a mű szerzői, Müller Péter, Tolcsvay László és Müller Péter Sziámi is. A Múpa térítésmentesen bocsátotta Fesztiválszínházát a Komisz rendelkezésére, ezzel is hozzájárulva a küldetés céljának eléréshez – közölte S. Takács Judit, a Nyugat-magyarországi Egyetem PR-munkatársa a Magyar Távirati Irodával.

► MTI

Erős vár a mi Istenünk – „afrikaiul”, Bécsben!

Még a tél utolsó lehelete érződött az utcákon, amikor egy tavaszi vasárnap Bécsben jártam. A hétvége zsúfolt programjában üresen maradt a vasárnap délelőtt, aminek én nagyon megörültem: lám, úgy rendeltetett, hogy templomba menjek! Ismerősi tanácsra a város Floridsdorf nevű negyedének evangélikus templomába tértem be.

A gyülekezet kisebbségi egyházhoz tartozóként is igyekszik megtalálni és megállni helyét a katolikus tengerben. Óvodát tartanak fenn, tartalmas ifjúsági munkát végeznek és több helyen is szerveznek istentiszteletet. És

tenünk kezdetű evangélikus himnuszát az ő nyelvükön.

A szolgálat célja az volt, hogy a különböző nemzetiségű és bőrszínű emberek közelebb kerüljenek egymáshoz. Vető András lelkész német nyelvű igehirdetésében is ezt hangsúlyozta. Az istentisztelet folytatásaként a vendégek olvastak fel bibliai részleteket németül, angolul és ghánai törzsi nyelven egyaránt.

Egyre harsányabbak és ritmusosabbak lettek az Istent dicsőítő énekek, a gyülekezet táncra is perdült – lelkésze vezetésével. Végül a külföldiek énekkarának bemutatása

A SZERZŐ FELVÉTELE

a meglepetés: Floridsdorf evangélikus gyülekezetében gyerekkori főtí kántorképzős ismerősöm, *Vető András (képünkön)* a parókus.

A kis templomba érve maga a lelkész fogadott. A mintegy nyolcvan hely hamar megtelt az istentisztelet előtt, talán annak is köszönhetően, hogy különleges volt az alkalom: Bécsben és környékén dolgozó ghánai vendégmunkások keresztény énekkara szolgált az istentiszteleten. A Fekete-Afrikából származó, mintegy kéttucatnyi ember színes ruhában és sötét nadrágban vonult be az istentiszteletre. Első énekeikkel, melyeket zenekar és különleges csörgők is kísértek, rögtön belopták magukat a szívünkbe. Érdekes volt hallani *Luther Márton Erős vár a mi Is-*

következett. Aki pedig ezt elvégezte, nem más volt, mint az osztrák Fair & Sensibel Egyesület egyik aktivistája.

Az elnevezést talán így fordíthatnánk: „méltányosan és nyitottan”. Az egyesület azon dolgozik, hogy erősödjön az egymás iránti bizalom az afrikaiak és az európaiak között. Ennek érdekében felvilágosító, tanácsadó munkát végeznek, különböző rendezvényeket szerveznek. Például olyanokat, mint ez az istentiszteleti szolgálat is volt. Mint a gyülekezet előtt elhangzott, bíznak abban, hogy a hívó emberek – így ezen énekkar tagjai is – mindent elkövetnek a faji előítéletek leküzdésére és a bizalom elősegítésére.

■ IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

A SZERZŐ FELVÉTELE

rákkal. Az épületek és az állatok tervezése és kivitelezése során természetesen minden fázisban szorosan együttműködtünk az állatkert zoológusaival és óvodapedagógusaival.

– Épp akkor küldték el ezt a projektet a Magyar Termék Nagydíj pályázatára, amikor ideérkeztem...

– Nagyon bízunk benne, hogy esélyes lesz a díjra. A budapesti állat-

nem lehet megszabni az egy műszak alatt kötelezően elvégzendő munka mennyiségét. Hogy ki-ki mennyivel végez, az az aktuális egészségi állapotától függ. Elengedhetetlen tehát az előrelátó munkaszervezés. Örömmel mondhatom, hogy megbízható munkatársi gárdánknak köszönhetően teljesíteni tudjuk a vállalásainkat.

– Egyházi intézményről van szó,

Nyitott templom orgonamuzsikával

Nyaranta, városi séták alkalmával mindannyian tapasztalhatjuk, milyen hívogató üzenete van egy nyitott templomajtónak, és milyen csalódás, amikor a templomba bementni szándékozót súlyos, zárt kapu fogadja. Ezt felismerve egyre több, sokak által látogatott helyen élő evangélikus gyülekezet igyekszik biztosítani, hogy legalább a nap egy részében nyitva legyenek templomának kapui, az arra járó betérhessen elcsendesedni, megpiheni, lelkileg feltöltődni.

Így volt ez a Deák téren már 2004 óta, és így biztosítja idén is gyülekezeti tagok egy csoportja, hogy a következő hónapokban hétfőtől szombatig délután három és hat óra között ne csak nyitott ajtó, de néhány kedves szó is fogadja a belépőt.

Aki szerdánként ötkor érkezik, idén negyedórás orgonameditáción is részt vehet. Három rövid orgonadarab, néhány szavas medi-

táció, az Úrtól tanult imádság és áldás egészíti ki egymást, segíti a lélek felüdülését.

A zenei szolgálatban a Deák téren orgonálók, *Trajtler Gábor, Zászkaliczky Tamás, Mekis Péter, Thiering Etelka* és e sorok írója mellett a pesti gyülekezetek felsőfokú végzettséggel rendelkező orgonistái, *Fekete Anikó, Gálos Miklós, Németh Csaba, Simon Barbara, Széll Éva* és *W. Kinczler Zsuzsanna* is vállaltak egy-egy alkalmat.

Aki tehát a nyáron szerdánként délután öt órakor Pesten, a Deák tér közelében jár, gondoljon az idén kétszáz éve született *Schumann* intésére: „Ha templom mellett mégy el, és szól az orgona, menj be, és hallgasd a zenét.”

Az idén indított orgonameditációk mellett természetesen a már megszokott vasárnap esti orgonazenés áhítatokra is szeretettel várunk mindenkit!

FINTA GERGELY

Orgonazene a Deák téri templomban 2010 nyarán

- Orgonazenés áhítatok vasárnap esténként 18 órakor**
- Június 27.: *Gálos Miklós – Bach és Franck árnyékában*
 - Július 11.: *Finta Gergely – Bach & Schumann* (orgonaest orgonabemutatóval)
 - Július 25.: *Kovács László Attila – Isten gyermekei*
 - Augusztus 15.: *Mekis Péter* (orgonaest orgonabemutatóval)
 - Augusztus 29.: *Németh Csaba – Barokk concerto*
 - Szeptember 26.: *Szikora Ilona – Orgonazene Európától Ázsiáig*

- Orgonameditációk 15 percben szerdánként 17 órakor a Deák téri lelkészek szolgálatával, a Deák téri gyülekezet és pesti gyülekezetek orgonistáinak közreműködésével**
- Június 30.: *Zászkaliczky Tamás* • Július 7.: *Németh Csaba* • Július 14.: *Thiering Etelka* • Július 21.: *Mekis Péter* • Július 28.: *Kinczler Zsuzsanna* • Augusztus 4.: *Gálos Miklós* • Augusztus 11.: *Fekete Anikó* • Augusztus 18.: *Trajtler Gábor* • Augusztus 25.: *Simon Barbara* • Szeptember 1.: *Széll Éva* • Szeptember 8.: *Finta Gergely*

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.
Művészeti vezető: Finta Gergely

HIRDETÉS

Orgonazenés áhítat lesz a Deák téri evangélikus templomban június 27-én, vasárnap 18 órakor. Orgonál: *Gálos Miklós*. Műsoron *Bach, Sweelinck, Kerll, Ropartz és Lefébure-Wély* orgonaművei. A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Rekordszámú látogató a templomok hosszú éjszakáján Ausztriában

Mintegy 350 ezren, a tavalyinál 40 ezerrel többen vettek részt a *templomok hosszú éjszakája* rendezvényein Ausztriában. Szerke az országban 744 templomban több mint 3500 kulturális program közül választhattak május utolsó péntekének estjén az érdeklődők.

A bécsi rendezvényekre 130 ezren voltak kíváncsiak. Ahogy korábban is, a Szent István-székesegyház (Stephansdom) vonzotta a legtöbb érdeklődőt, ott is a dőmban berendezett fényinstalláció és a „Steffl”, a dóm 137 méter magas déli tornya.

Az idén kipattant egyházi botrányokkal összefüggésben a programok résztvevői közül sokan nyilvánították ki szolidaritásukat a katolikus egyházzal – mondta el *Karl Rühringer* bécsi katolikus püspöki helynök az APA osztrák hírügynökségnek. A programok sorában az idén kipattant, az osztrák katolikus egyházat is érintő szexuális és gyermekbántalmazási botrányokra figyelemmel vitát is rendeztek *Szexuális, testi és érzelmi erőszak az egyházban* címmel.

A templomok hosszú éjszakáját 2005 óta rendezik meg Ausztriában a keresztény felekezetek közös szervezésében.

MTI

Micsoda éjszaka volt!

Csak az Országos Széchényi Könyvtárban meghaladta a tízezer főt a látogatók száma június 19-én, a múzeumok éjszakáján. Az utóbbi évek egyik legsikeresebbnek bizonyult kulturális rendezvénye immár tízezeret mozgat meg országszerte, mind komolyabb szakmai kihívások elé állítva a vendéglátó intézményeket. Az Evangélikus Országos Múzeum ugyan idén sem jegyezhetett tízezres látogatószámot, ám mindaz, amit kínált, méltán váltott ki közmegele-

exbloggerrel, valamint *Csatári Bencével*, a Magyar Távirati Iroda munkatársával folytatott eszmecsereét *Zászkaliczky Zsuzsanna* művészettörténész, az Evangélikus Országos Múzeum munkatársa. A mintegy másfél órás együttléte követően szerkesztőségünk munkatársai az *Evangélikus Élet* szerkesztésének kulisszatitkaiba igyekeztek beavatni az érdeklődőket, legfőképp *Dobsonyi Sándor* olvasószerkesztő közreműködésével.

EvÉlet-infó

FOTÓK: LUKÁCS GÁBI

Szösszenetek

Az Evangélikus Országos Múzeum pincéjében rendezett sajtótörténeti tárlat tárgyai között kiállított Erika írógépen bárki írhatott „vendégkönyvi bejegyzést”. Az alábbiakban ezekből idézünk...

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kicsi... Az evangélikusok szeretik a bort.

Jó a Múzeumok éjszakája. Nagyon élvezem. A kőbányai evangélikus egyházközségből jöttem, ezért itt vettem a jegyet is. Erős vár a mi Istenünk!

Áldassék jó Istenünk itt állok én e kerge hős kabátom vízlepergetős a szmájli a számra ráfagyott május volt, mert az minden évben van a fák tehát lomboztak és rügyeztek és drága nők csacsogtak boldogan. Áldassék jó Istenünk, aki minket meghallgatott e szent órán is nekünk békességet áldást adott kegyelmét ránk árasztotta, szívünket gazdagította

Szia, itt jártunk: Viki, Melinda, Kinga, Feri, Máté, Ani. Benéztünk a Szent Péter esernyője című filmbe. Nagyon élvezetes volt. Voltunk Csík zenekar koncertjén, a Magyar Nemzeti Galériában megnéztük a képeket és most jöttünk bort kóstolni. Kedves múzeumlátogató! Ez volt a következő állomásunk és most megyünk tovább!

HIRDETÉS

Állások az országos irodában

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája az alábbi feladatok ellátására keres munkatársakat.

Pénzügyi ügyintéző munkakörbe
Feladat: szociális és oktatási intézmények fenntartói pénzügyi feladatainak teljes körű ellátása. Normatíva-igénylések, elszámolások intézményenkénti összesítése, bevallása, kapcsolattartás az államkincstárral és az intézményekkel.

Feltételek: legalább középfokú gazdasági végzettség, két év szakmai gyakorlat, Excel, Word, internet felhasználói ismerete, precíz munkavégzés.

A jelentkezésnél előny jelent: szociális és/vagy oktatási fenntartói intézményben szerzett gazdasági ügyintézői tapasztalat, Libra3s ügyviteli rendszer ismerete, könyvelői gyakorlat, egyházismeret.

Gazdasági osztályra titkárnői munkakörbe
Feladat: gazdasági osztály levelezésének kezelése, kapcsolattartás az egyházközségekkel, intézményekkel, püspöki hivatalokkal, utalványok előkészítése. Az osztály működésével kapcsolatos testületi ülések anyagainak, döntéseinek előkészítése, kezelése. Telefonos ügyfélszolgálat lebonyolítása.

Feltételek: legalább középfokú gazdasági végzettség, két év szakmai gyakorlat, Excel, Word, internet felhasználói ismerete, precíz munkavégzés, gyors- és gépírás.

A jelentkezésnél előny jelent: hasonló munkaterületen szerzett gyakorlat, Libra3s ügyviteli rendszer ismerete, egyházismeret.

Pályázatokat kezelő könyvelő munkakörbe
Feladat: a Magyarországi Evangélikus Egyház és intézményei által benyújtott pályázatok pénzügyi kezelése az irányító hatóságok és állami jogszabályok által meghatározott előírások szerint.

Feltételek: legalább középfokú gazdasági végzettség, két év szakmai gyakorlat, Excel, Word, internet felhasználói ismerete, precíz munkavégzés, regisztrált mérlegképes okleveles végzettség.

A jelentkezésnél előny jelent: hazai és EU-s pályázatok elszámolásában szerzett gyakorlat, EPER, EMIR rendszer ismerete, Libra3s ügyviteli rendszer ismerete, könyvelői gyakorlat, egyházismeret.

Jelentkezni lehet *Gombos Terézia* humán referensnél. E-mail: terezia.gombos@lutheran.hu.

Cantores Minores

FOTÓ: KONDELLA MIHÁLY

A két szó kezdőbetűi a talpig feketébe öltözött fiúk mappáin. A mappákban Bach-, Mäntyjärvi-, Salonen-, Rautavaara-, Schütz-darabok és finn népdalok kottái. Nagyon nagy a meleg az aszódi evangélikus templomban is, mégis megteltek a padosorok június 13-án, vasárnap délután Finnország legrégebbi és legismertebb fiúkórusának koncertjére.

A mintegy hatvan fiatalember hangja *Hannu Norjanen* karnagy intésére betölti a teret, és a hallgatósá-

ságot láthatóan rabul ejti az élmény éppúgy, mint amikor *Markus Malmgren* orgonál. A koncert végén szünni alig akaró vastaps is ezt igazolja.

Az aszódi evangélikus gyülekezetnek elsősorban németországi és finn testvér-gyülekezeti kapcsolatai vannak, melyeket a jelenlegi lelkész, *Lőrincz Csaba* is ápol és tovább épít. Az együtt töltött alkalmakról mesélnek és sok szép emléket elevenítenek föl a templom szomszédságában álló

gimnázium aulájában a *Ladócsy László* által rendezett fotókiállítás képei. A kórus tiszteletére adott fogadás alatt sokan nézegetik őket, és találhatnak ismerősökre a fotókon.

Aszódra Szlovákiából érkezett, tőlünk Horvátországba, Szlovéniába, majd Ausztrián keresztül Németországba tart ötvenkettedik koncertkörútján a helsinki illetőségű – német protestáns kórushagyományokat követő – énekkar.

■ LADÓCSY KATALIN

Ülésezett a sajtóbizottság

Novotny Zoltán elnök június 17-én délutánra hívta össze a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) Sajtóbizottságát az országos iroda első emeleti tanácstermébe. Idei első ülésén a testület meghallgatta az egyházunk 2009. évi médiamunkájáról a zsinat elé benyújtott elnöki jelentést, megtárgyalta és elfogadta a bizottság ez évi költségvetését, és jóváhagyta, illetve tudomásul

vette a Magyar Rádió evangélikus műsoraiért felelős szerkesztőség személyi összetételében történt változásokat, valamint a megújult *Evangélikus Hírlevél* tördelésével és szerkesztésével kapcsolatban benyújtott igényeket. Az ülésen röviden áttekintették a bizottság jövőbeli feladatait is.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA felvétele

Erkölc és szenvedély

Kocsis István hetvenedik éve

Harminc éve történt, de lehet több is: a szegedi egyetem kis klubjában színházi est volt. Az erdélyi *Kocsis István* monodrámáját mutatták be a nagyváradi *Kiss Török Ildikó* remek megformálásában. A fiatal, hangos közönség egyre nagyobb csöndbe burkolódzott, s amikor *Bethlen Kata* a karnyújtásnyi színpadon a harmadik sírkeresztet is leszurta, jelezve tragikus élete újabb gyászát, a szívverésünket is hallottuk.

Kocsis egy régebbi kötetében írja: „A drámai hős számára a szabadság nem egyszerűen cselekvésre készítő probléma, hanem olyan létezés, amelyben a harc már-már annyira természetes, mint a lélegzés.” Az író majd minden színpadi megszólalása ezt bizonyítja. Hősei – Bolyai János, Árva Bethlen Kata, Jászai Mari, Magellán, Van Gogh – vállalták a legnehezebbet, miközben naponta megküzdöttek, s szétosztják magukat.

Kocsis István Ombodon született 1940-ben, 1956-ban érettségizett. 1961–65-ben a kolozsvári egyetem hallgatója volt, 1970-től 1983-ig az *Utunk* című kolozsvári irodalmi hetilapot szerkesztette. 1984-ben Magyarországra települt. A televízió dramaturgja lett.

Történelmi drámáit nagy, meghatározó személyiségek sorsa köré építi. Jellegzetes hőstípusa a korral szembeálló, magányosan küzdő hős.

Az 1984-es év választóvonal az író életében. A *Széchenyi István* című monodráma vívódásában megjelenik az egész reformkori társadalom, majd többéves munka után veretes regény született Kocsis tollából a legnagyobb magyarról, valami sajátos kvintesszenciáját adva a Széchenyi írásából s a sorok közül kiolvasható eszméi, politikai, emberi lényegnek.

A *Szent Korona tana* című kötetével Kocsis elindította új, egész életére szóló vállalkozását. A második kötet, a *Szent Korona misztériuma* című 1997-es munkájával tovább bővítette ismereteinket, betetőzve 2005-ben a *Magyarország Szent Koronájával*. Jól fogalmaznak bírálói, már-már a rögeszmések megszállottságával mondja igazát: „Reménykedjünk abban, hogy a Szent Korona az ország házában valóban feléledhet, és élő személyiségként kedvezően befolyásolhatja, meghatározhatja a magyar életet.”

Hol van már a sikeres erdélyi drámaköltő, a felelősségvállalásról tanúszkodó író? Mintha sűrű csend venné körül. De a tény megmaradt: Kocsis

István örömteremtésre és tanításra született. Önmagukat vállaló hősei velünk vannak a jelen küzdelmé-

ben. Egyre tágabb sugarú a vallomásaiból kibomló ars poeticája: nincs nagyobb és szebb feladat, mint közösséget vállalni megvetettekkel és kitaszítottakkal.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

(Kocsis Istvánnal interjú olvasható *la-punk* április 11-i számában.)

Jubileumi (ez az a) nap

A legprofibb hazai keresztény rendezvényszervezők invitálták az érdeklődőket június 19-ére – nemre és felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül – a Margitszigeti Atlétikai Centrumba. Az *Ez az a nap! Szervezőiroda* jóvoltából ismét ezek és ezek tapasztalhatták meg a Krisztusban való együvé tartozás nagyszerű érzését. Mint azt az *evangelikus.hu* cikkírója is megállapítja, a felekezeti közti együttlét – *László Viktor* kezdeményezése nyomán – éppen tíz évvel ezelőtt hozott új szint a magyar egyházi életbe. Felvonulásokkal, stadionokban tartott dicsőítésekkel az egész Kárpát-medencéből mozgott meg – százezreket.

A jubileumi nap kora délután a baptista fúvósok hívogatásával kezdődött, majd *Pintér Béla* és „csemetéi” hangolták a transzcendensre az idejében érkezők lelkét és gondola-

(Gável testvérek), valamint *Sasvári Sándor* tett bizonyosságot a hitéről, zenéről, illetve szóval.

Először látogatott hazánkba zenekarával *Ron Kenoly*, aki ma talán a legnagyobb hatású dicsőítésvezető. (Koncertjén közreműködött a *Joy Gospel Music*.) A napot, amelyet – a

FOTÓ: JÓ ANDRÁS

szervezők bizonyossága szerint – az Úr rendelt, az ausztrál *Planetshakers* együttes dicsőítő koncertje zárta.

Az *Ez az a nap!* rendezvényeihez régóta kötődik a Misszió Expó – ezúttal is számos missziós szervezet, egyesület állított sátrat a margitszigeti gyepon. Ugyancsak hagyomány, hogy a magyar nemzetért mondott

FOTÓ: T. PINTÉR KÁROLY

taik. A gyerekszínpadon (evangélikus színeket is képviselve) fellépett *Levente Péter*, a nagyszínpadon pedig – többek között – *Bolyki Balázs*, *Csiszér László*, *Gyárfás István*, *Lakatos Béla* és *Prazsák László*, *Karácsony János* (LGT), az *Eucharist* együttes

közös könyörgésben úgyszólván valamennyi hazai egyház képviselője részt vesz. A Magyarországi Evangélikus Egyház képviseletében ezúttal *Gáncs Péter*, a Déli Egyházkerület püspöke imádkozott.

► *EvÉlet-infó*

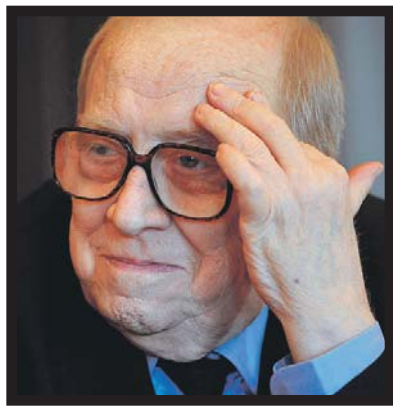
Elhunyt Thurzó Tibor

Életének 78. évében június 18-án, péntek hajnalban elhunyt *Thurzó (Frenkl) Tibor* aranytollas újságíró, szerkesztő – tudatta a család a Magyar Távirati Irodával.

Pályafutása során Thurzó Tibor a *Népszava* szerkesztője, a *Magyar Nemzet* főmunkatársa, a *Köztársaság*, a *Reszpublika* hetilap és a *Média Hungária* című folyóirat alapítója, illetve főszerkesztője volt.

1932. szeptember 29-én született Budapesten. Az Evangélikus Teológiai Akadémián, majd 1952-től 1955-ig az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Bölcsészettudományi Karán magyar irodalom szakon tanult. 1955–1956-ban a *Néphadsereg* című újság munkatársa, 1956 októberében – novemberében a *Magyar Honvéd* szerkesztője volt. Ezután nem kapott újságírói állást, előbb szabadúszóként, később általános iskolai tanárként dolgozott.

Négy esztendővel a forradalom után politikai vád alapján elítélték, 1959-től 1961-ig börtönben volt, majd 1967-ig ismét csak szabadúszóként tevékenykedhetett. Ezt követően a *Népszava* szerkesztője, illetve a *Magyar Nemzet* főmunkatársa lett. A *Köztársaság* című lapot 1992 áprilisában, a *Reszpublikát* 1994 májusában alapította és szerkesztette. Ez utóbbit 1995. májusi megszűnéséig jegyezte főszerkesztőként.

FOTÓ: ILLYES TIBOR / MTI

Thurzó Tibor több éven át a Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÜOSZ) etikai bizottságának elnöki tisztségét töltötte be. A Horn-kormány idején a Miniszterelnöki Hivatal munkatársa volt. 1997-től a *Média Hungária* című folyóirat főszerkesztőjeként dolgozott. Az utóbbi években az Egy Emberi Világért alapítvány kuratóriumi tagjaként tevékenykedett.

A közelmúltban elhunyt korábbi országos felügyelőnk, *Frenkl Róbert* testvérbátyjának nevéhez több kötet kapcsolódik. Ő szerkesztette – sok más kiadvány mellett – a *Ha Isten nem volna – Egyház és állam másfél évtizede a Magyar Köztársaságban* című, 2005-ben megjelent könyvet, amelyben közjogi méltóságokkal és egyházi vezetőkkel olvashatók interjúk.

► *MTI*

H Á L Ó B A G A R D

Hogyan tovább, tényfeltárás?

■ PRÖHLE GERGELY

2007. december 22-én este hét óra után néhány perccel kaptam a következő sms-t: „Kedves Gergő! Kerestelek a héten. A mai temetés kérdése lett volna témám akkor is. Ki lesz látványosan a következő áldozata tényfeltáró bizottságunknak?”

A kérdés akkor mélyen megrázott, s ma sem tudom érzélemmentesen újraolvasni – nem véletlen, hogy az üzenetet azóta is a telefonomban őrzöm. Az említett temetés *id. Fabiny Tibor* professzor búcsúztatása volt a Deák téri templomban, ahol az országos elnökség nevében én beszéltem. Az üzenet küldője pedig édesapám kortársa, talán azt is mondhatom, hogy ifjúkori barátja, szárszói gyermekéveim egyik kedves színfoltja, egyébként pedig egy legendás lelkészcsalád sarja.

Tibor bácsi halála komolyan megrázott, hiányát manapság is gyakran érzem, érezzük mindnyájan – ez talán a nyilvánosan elhangzott, majd a *Lelkipásztor* hasábjain nyomtatásban is megjelent szavaimon is érezhető volt. Pontosan emlékszem arra az alkalomra és helyre, ahol az idős professzor félrevont, és arról beszélt, hogy annak idején őt is megszólította az állambiztonság. Nem mentegetőzve, nem sértődötten, nem másokban a bűnbakot keresve, netán dacosan, hanem elegánsan, mint mindig, szemérmesen, de tárgyilagosan. Megtalálta a formáját annak, hogyan beszéljen erről a kellemetlen ügyről, amely – a 2005-ös zsinati határozat nyomán – immáron hivatalosan is napirenden volt.

Azért említem mindezt, mert az akkori sms lényegében ugyanazt a kérdést tette fel, amelyet az *Evangelikus Élet* hasábjain Gáncs Péter püs-

szélni a bizottság egyik tagját a fedőnevek kommentálatlan megjelentetéséről – elkerülve így egy nemtelennek ígérkező egyházi totó megindulását. Nem jártam sikerrel, de ettől még egy pillanatig sem gondoltam, hogy a tényfeltárás ne lenne fontos, ne kellene valóban mindent megtennünk az egyházi

múlt e zavaros részének megisméréséért. S nem pusztán csak azért, hogy e munkát ne más, esetleg rosszindulatú, tendenciózus történészek végezzék el. Hanem azért is, mert – feltételezem – másokkal együtt úgy gondoltam és gondolom: a kommunizmus egyházi és világi áldozatainak tartozunk annyival, hogy megtudjuk, mi vezetett oda, hogy kiváló teológusoktól megvontak katedrát, szószéket, kergették őket belső emigrációba, kényszerítették pályaelhagyásra.

Felvételeink a jezsuita szerzetesrend kulturális intézményében, a Párbeszéd Házában (Budapest VIII., Horánszky u. 20.) június végéig látható, Egyház-üldözés és egyházüldözők a Kádár-korszakban című kiállításon készültek

pök úr is körüljárt *dr. Szabó Lajosnak*, az Evangelikus Hittudományi Egyetem rektorának esete kapcsán. „Kinek az érdeke?” – teszi fel a kérdést (*EvÉlet*, június 6., 3. o.), közben arról ír, hogy ki mindenkinek árt a tényfeltárás. Az sms-ben megfogalmazott vád még ennél is komolyabb: kit visz még sírba a bizottság működése?

A tényfeltárás folyamata országos felügyelői hivatalba lépésem előtt indult. A 2006. májusi közgyűlésen, ahol a kutatás első eredményeiről számolt be a bizottság, csak megfigyelőként voltam jelen. Arra is emlékszem, hogyan igyekeztem lebe-

Nem holmi ideológiai alapállásról van szó, még csak nem is a „felelőtlen listázás, ügynöközés, címkézés” iránti olthatatlan vágyról vagy holmi politikai szerencsevadásatról, hanem egyszerűen arról, hogy megértjük: miért került például valaki a virágzó kelenföldi gyülekezet éléről Tordásra vagy még távolabb, és miért maradhatott másvalaki egy nagy budapesti gyülekezetben vagy a teológián. S miközben ezt vizsgáljuk, minden lehetséges alkalommal tudatosítanunk kell, hogy végső soron az egész egyház a rendszer áldozata volt, s a valódi felelősök közül sokan

még ma is, demokratikus legitimációval, a magyar közélet részéi.

Mondhatnánk persze azt is, ami *Medgyessy Péter* miniszterelnök érintettségének megállapításakor a hivatalos kommunikáció tenorja volt: Tekintsünk a jövőbe, koncentráljunk a jelen és a jövő feladataira! Ez valóban fontos és nemes cél, de vajon azért volt sikertelen miniszterelnök Medgyessy, mert gyakran előhozták a D–209-es ügyet? Vagy azért egyre aggasztóbbak a népmozgalmi adataink, mert sokat foglalkozunk a tényfeltárással? Aligha, ezt senki sem gondolhatja komolyan. Az állambiztonsággal való együttműködés és tényfeltárás fontosságának megítélésében nem lehet és nem is feltétlenül kell teljes egységre jutnunk.

Én meg vagyok győződve arról, hogy a Kádár-kori egyházi élet minőségéhez, gyermek- és ifjúkorom lélekkel teli ifjúsági óráihoz, kelenföldi és Deák téri igehirdetéseikhez ugyanúgy szükség volt *Ordass Lajos, id. Kendeh György* és mások elvi kiállítására, mint az állambiztonsággal együttműködők kompromisszumkésztségére. (A meggyőződéses egyházrombolókról most ne beszéljünk, olyanok is voltak, rájuk semmi szükség nem volt.)

Vannak közöttünk olyanok, akik csak az ordassi kiállást tekintik elfogadhatónak. Lehet, hogy az én álláspontom „elkeni a kérdést” – ezt is hallottam már. Én inkább azt mondanám: differenciált. Ahhoz azonban, hogy pontosan megtudjuk, mi a különbség érintettség és érintettség között, alaposan meg kell ismerünk mindazt, ami a rendelkezésünkre áll, meg kell kérdeznünk mindenkit, aki tudósítani tud (és akar) a rendszer működéséről. Pont az vezetne a parttalan ügynöközéshez, megbélyegzéshez, ha nem válhatna világossá a különbség aláíró és aláíró, érintett és érintett között.

Én készséggel elhiszem mindenkinek, aki azt állítja, hogy együttműködése nyomán zökkenőmentesebb volt a Lutheránus Világszövetség 1984-es budapesti nagygyűlése, vagy zavartalanabban lehetett megrendezni az ifjúsági konferenciákat, valamint hogy sem személyeknek, sem az egyháznak nem ártott. De ha ez így van, akkor miért kellett ezt évekig elhallgatni, még akkor is, amikor az egyház a legmagasabb szinten hozott döntést az állambiztonsági érintettség feltárásáról? Semmit sem venne, vett volna el a lelkipásztori, professzori érdemből egy idejében, az érintettséget feltáró dokumentumok nyilvánosságra kerülését megelőzően tett nyilatkozat.

Annál élesebben merül fel viszont a kérdés: arra számítottak és arra számítanak mindazok, akik csak késve vagy (egyelőre) egyáltalán nem nyilatkoztak érintettségükről, hogy esetleg a rendszerváltás zűrzavara pont az ő papírjaikat nyelte volna el? Nem naivitás ez? És vajon a tényfeltárákat

kárhoztató püspöki intés nem e megmagyarázhatatlan „visszafogottságnak” kellene inkább szólnon?

Igaza van Gáncs Péternek abban, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok hitelessége gyakran megkérdőjelezhető. A magyar gulyás-kommunizmus, a kádári konszolidáció velejárója volt, hogy a politikai rendszerváltást megelőzően éppen elég idő maradt a papírok megsemmisítésére, átrendezésére, meghamisítására. Ennek ellenére maradt bőven filológiai értelmezhető dokumentum. Ám ha megkérdőjelezzük a dokumentumok hitelességét, annál fontosabb lenne, hogy akik tudnak, beszéljenek arról, amit átéltek.

A 2006-os közgyűlési határozat arról is szól, hogy a magasabb egyház-kormányzati helyekre történő jelölés esetén a jelölő testületeknek értesíteniük kell a tényfeltáró bizottságot. Ezt azóta – talán egyedül a zsinat vezetőinek jelölését kivéve – minden esetben elmulasztottuk. Az országos presbitérium legutóbbi ülésén éppen ezért határozat született arról is, hogy a jövőben erre mindenki legyen nagyobb figyelemmel. Mert bármit gondol is felügyelő vagy püspök, ebben az ügyben is elvárható, hogy betartsuk és betartassuk azokat a törvényeket, amelyeket a legmagasabb egyházi testület hozott, s amelyek betartását más, ennél sokkal jelentéktelenebb esetekben előszere-ttel kérük számon az egyház demokratikus működéséért aggodalmaskodó testvérek.

Nem emlékszem, hogy olvastam volna Gáncs Péter vagy bárki más tiltakozását akkor, amikor a tényfeltárás folyamata elindult. Most, amikor hosszú kutatást és számos erre vonatkozó zsinati határozatot követően az első kötet megjelent, nem egészen értem, hogyan lehet hirtelen ilyen negatív mérleget vonni. Az a tény, hogy az aktuális ügy egy méltán népszerű professzort hozott kellemetlen helyzetbe, aki – ha nem lép vissza a jelöléstől – akár a Déli Egyházkerület püspöke is lehetett volna, számomra nem indokolja az egész tényfeltárás létjogosultságának, hitelességének megkérdőjelezését. Bár-mikor beadható lett volna egy olyan zsinati előterjesztés, melynek nyomán a többség akár le is állíthatta volna a tényfeltáró kutatást. Ennek lehetősége egyébként – bármily megdöbbentő lenne is – folyamatosan fennáll. Ám egészen addig, amíg ez nem történik meg, nem tehetünk mást, mint hogy igyekszünk a tudo-

mányosan legkorrektebb módon, ugyanakkor a legkeresztényibb szel-lemben, hitelesen folytatni a megkezdett munkát.

A *Háló* című kötetbe csúszott néhány sajnálatos hiba, egy névelírás nyomán joggal tiltakozott egyik lelkészünk is. Magam is fájjalom, hogy két olyan zsinati határozat, melynek én voltam a betérjesztője, elkerülte a szerkesztők figyelmét. Az egyik arról szólt, hogy a kutatást azon testvéreinkkel kapcsolatban kell először folytatni, akik köztünk vannak, akik tehát nyilatkozni tudnak arról, ami történt. A másik határozat arról szólt, hogy a jelenlegi egyházvezetéssel közelebbi vagy távolabbi rokonságban állókról kell először tanulmányoknak megjelenniük.

Elég az első megjelent kötet névmutatójába bepillantani, hogy megállapítsa bárki: az én családnemem nem csupán az elnökségi előszó kapcsán bukkan fel. Talán nem nehéz elképzelni, hogy *Pröhle Károly* professzor szűkebb és tágabb családjának mennyire megrázó olvasni a róla szóló tanulmányokat. Súlyosan téved tehát az, aki azt gondolja, hogy akár az országos elnökség, akár tényfeltárók részéről „Itt az idő” jelígre egyfajta „konjunktúra-tényfeltárás” zajlana. Hisz ne felejtjük el, hogy az egyházéhoz hasonló munkát voltaképp az egész magyar világi közélet elszabotálta.

Valóban jobb lett volna, ha a kínos ügyeket a kilencvenes évek elején le lehetett volna zárni. Sajnos

azonban – miért, miért nem – másként történt. Kellemetlen és szomorú, hogy Szabó Lajos rektor úr ügye most és így pattant ki. Remélem, hogy a tényfeltárókkal folytatott beszélgetései mindnyájunknak segíteni fognak jobban megérteni a közelmúlt történéseit, az egyházért végzett munkájának eddig rejtve maradt részleteit. Akiket érdekel, majd elolvassák az erről szóló tanulmányt. Akiket pedig nem érdekel, javasolhatják a tényfeltáró munka zsinati leállítását, ehhez minden demokratikus lehetőség a rendelkezésükre áll.

Addig is azonban, amíg ez megtörténik, valóban érdemes pünkösdi lelkülettel együtt gondolkodni azon, hogy mitől leszünk vasárnap többen a templomban. Ebben senkit sem gátol a tényfeltárás.

A szerző a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője

BALYODVA

HIBA CSÚSZOTT A HÁLÓ CÍMŰ TÉNYFELTÁRÓ KÖTETBE

Alaptalanul hozták hírbe a lelkészt

Nyílt e-mailben fordult a Magyarországi Evangélikus Egyház Tényfeltáró Bizottságához dr. Blázy Árpád kelenföldi evangélikus lelkész a Fraternet levelezőlistán. Levelében arról számolt be, hogy a Luther Kiadónál napvilágot látott, *Háló 1. – Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság 1945–1990* című dokumentumkötet a 297. oldalon – a Kertész Botond törté-
nész, tudományos munkatárs által írt zsinati előterjesztésben (2008. április 29.) – személyét titkosszolgálati tevékenységgel hozza kapcsolatba. Ké-

sőbb kiderült: a róla szóló híradás nem felel meg a tényeknek, ezért a tényfeltáró bizottság vezetője, Mirák Katalin, továbbá Kertész Botond szintén nyílt levélben kért tőle bocsánatot – adta hírül az *evangelikus.hu*. Az alábbiakban e nyílt leveleket, valamint kiadónk igazgatójának reagálását közöljük – kommentár nélkül.

Tisztelt MEE Tényfeltáró Bizottsága! Tisztelt Történész és Sorozatszerkesztő Asszony! Kedves Katalin!

Egy kedves lelki testvéremtől kaptam kölcsön a Luther Kiadónál napvilágot látott, *Háló 1.* című dokumentumkötetet. A kötet 297. oldalán, a Kertész Botond történész/tudományos munkatárs úr tollából származó zsinati előterjesztésben (2008. április 29.) többek között ez olvasható: „Két évvel ezelőtti jelentésünkben neveztünk meg négy lelkészt, aki az akkori adataink szerint bizonyíthatóan dolgozott az állambiztonságnak. (...) Blázy Árpád titkosszolgálati tevékenységét Mirák Katalin mutatja be részletesen. (...) Ezek a hosszabb elemzések jelentik a tényfeltáró bizottság munkájának valódi értelmét.”

Kedves Katalin és Botond!

Soha semmilyen titkosszolgálati tevékenységet nem folytattam! Kíváncsi lennék, hogy milyen forrásokból sikerült mégis ezzel kapcsolatos adatokra lelniük Önöknek, s azt bármilyen előzetes szóbeli megkeresésem nélkül – mint képzett történészek – egyházunk zsinatának asztalára is letenni?!

Azon túl, hogy kiadványunkkal sikerült nevemet beszennyezniük, mindez számomra alapjaiban kérdőjelezi meg annak hitelességét.

Nagy szeretettel kérném azért Önöket, tisztelt Szerkesztő Asszony és tisztelt Tudományos Munkatárs Úr, hogy a *Háló 1.* című kiadvány még el nem adott példányaiban a megfelelő helyreigazítást mielőbb megtenni szíveskedjenek! Képném továbbá, hogy a későbbi történészekre, kutatókra való tekintettel törvényhozó zsinatunk jegyzőkönyveiben is a megfelelő javításokat – jegyzőkönyv-kiegészítés, -pontosítás formájában – zsinatunk elnökségénél mielőbb szorgalmazni szíveskedjenek. Amennyiben erre nem kerül sor, kénytelen-kelletlen jogorvoslattal fogok élni.

Remélem, a Mindenható megkíméli Önöket attól, hogy az Önök nevét valamikor is hasonló módon ország-világ előtt rágalmazzák és lejárássák.

Megváltó Urunk végtelen irgalmába ajánlva szeretett egyházunkat, várom válaszukat, s vagyok tisztelettel:

(Ifj.) DR. BLÁZY ÁRPÁD
evangélikus lelkész (Kelenföld)

Ui.: Egyéb téves asszociációk végett még csak annyit, hogy édesapám, (*id.*) dr. Blázy Árpád nyugdíjas zalaegerszegi gyógyszerész. Illetve: legyenek szívesek a T. Bizottság postacímét is megírni, hogy fenti soraimat hagyományos postai úton, saját kézjeggyel hitelesítve is eljuttathassam Önökhöz.

Tisztelt Lelkész Úr!

Lesújtva és döbbenettel állok június 13-i nyílt levele olvasása után és saját tévedésünk ténye előtt. Az irat- és tényfeltáró munka öt éve alatt egyetlen iratban sem találkoztam a nevével, az a kötetben közölt egyik zsinati előterjesztésben és a névmutatóban mégis szerepel.

Sajnálatos, nehezen korrigálható s talán még nehezebben megbocsátható hiba történt a részünkről. A zsinat 2008. májusi ülésére készült előterjesztésbe névtévesztés folytán került az Ön neve. Kertész Botond még az ülésen szóban kijavította a rossz közlést, és bocsánatot kért a történetekért. A javítás azonban írásban utólag nem történt meg, és a kötetbe az előterjesztés eredeti, azaz javítatlan szövegváltozata került be.

Természetesen mindez nem lehet mentség a figyelmetlenségünkre. Tudjuk, hogy a tényfeltáró munka minden egyes közlése nagy jelentőségű, az ebben vétett hibák is igen súlyosak, de a fokozott elvárás is jogos e munka pontosságát illetően.

Haladéktalanul intézkedünk az utólagos helyreigazítás érdekében. Mindenekelőtt azonban bölcs megértését és testvéri bocsánatát kérjük.

Budapest, 2010. június 13.

MIRÁK KATALIN sorozatszerkesztő

Tisztelt Blázy Árpád!

Mélyszélesen sajnálom, hogy nevét – minden alap nélkül – mint az állambiztonsággal együttműködő személyt jelentettük meg a *Háló 1.* című kiadvány 297. oldalán. Szándékunk nem a rágalmazás volt, nehezen védhető figyelmetlenség miatt névcseré történt, így került az Ön neve a 2008. április 29-i zsinati előterjesztésbe, valamint a kötet dokumentumgyűjteményébe is. Becsületébe vágó tévedésemért bocsánatát kérem.

A dokumentumot én jegyeztem, Mirák Katalin szerkesztőként ezt a ki nem javított változatot tette közvé, ezért úgy vélem, hogy a felelősséget is mindenekelőtt nekem kell vállalnom. Természetes, hogy az Ön által kért helyreigazítást mind a zsinat jegyzőkönyvében, mind pedig a kötetben közzéteesszük.

Mivel figyelmetlenségem egyrészt az Ön nevét szennyezte be teljesen alaptalanul, másrészt a bizottság nagyon kényes munkájának hitelességét is kétségessé teheti, ezért úgy látom helyesnek, hogy a zsinat számára felajánlom a bizottsági tagságról való lemondásomat.

Gödöllő, 2010. június 13.

KERTÉSZ BOTOND

Kedves Testvérek!

A *Háló – Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról 1945–1990* bevezető kötetében a már ismert hibát kiadónk javítja úgy, hogy a 297–298., illetve 309–310. oldalakat kicseréli a javított szöveggel. Így az ezek után megvásárolt példányokban ez a hiba már nem szerepel. Kérjük azokat, akik korábban megvásárolták a kötetet, hogy a Luther Kiadó Üllői út 24. szám alatti könyvesboltjában cseréljék be példányukat, illetve

küldjék el a kiadó címére (1085 Budapest, Üllői út 24.). Utóbbi esetben nagy segítség lenne, ha a címünkre történő postázás költségét fel tudnák vállalni.

Azon gyűlekezeteket, intézményeket, amelyek bizományos értékesítésre átvettek a kötetből, külön is megkeressük a hibás példányok becserélése ügyében. 2010. június 15.
Üdvözlettel:

KENDEH K. PÉTER igazgató
(Luther Kiadó)

Bírák nem lehetnek!

■ KINCZLER IRÉN

János evangéliuma 8. részében arról olvasunk, hogy egy házasságtörő nőt vittek Jézus elé. Titkolt bűne napvilágra került. A bírák kíváncsi-
an várták Jézus ítéletét. Jézus tudta, mi az asszony bűne. Nem mentegette a megvádolt nőt. A bűn bűn volt, és a házasságtörés bűnéért megkövезés járt. Annyit mondott a követeket szorongató vádlóknak: „*Aki büntelen közületek, az vessen rá először követ.*” A kövek kihullottak a kezekből...

Most érkezett el – úgy látszik – annak az ideje, hogy egy letűnt kor kiértékelésére sor kerüljön. Az egyházban is a múlt feltárására kerül sor. Ez természetes folyamat, ez előbb vagy utóbb mindig megtörténik.

Azonban azok, akik vállalják ezt a munkát, alázattal, „félelemmel és rettegéssel” kell, hogy véghezvigyék. Hatalmas a felelősségük ebben a munkában, mert emberi életéről van szó! Kutathatnak – ezt vállalták – tudományosan, de bírák nem lehetnek!

Emberek lesznek kipellengérezve ország-világ előtt a belügyi dokumentum alapján, akikkel nem beszéltek, és akik nem mondhatják el, mi is történt velük.

A világtörténelem legsötétebb korszaka volt – két diktatúrájával – a 20. század. Voltak drapériák, amelyek az egyszerű nép előtt elfedték azt, ami a háttérben zajlott, és sokan ma is csak a drapériára emlékeznek.

Az országokra kivetett háló pedig ördögien volt szöve. Tragikus század volt, tele tragikus embersorsokkal. Olvassuk el újból és újból *Illyés Gyula* drámai versét a zsarnokságról!

Egyébként... példamutató helytállásra jelen korunkban is lett volna lehetőség! Amikor már nem működött az Andrássy út 60., nem álltak meg éjjel a zárt autók a bőrkabátosokkal, nem volt ÁVO és csengőfrász...

Az elmúlt két évtizedben folytatódott egy újabb – nem ideológiai, de – pénzdiktatúra. Majdnem maga alá temetett mindent. Ez is kihívásos idő volt! Hangzottak el jajok, kiáltások. Nagy tisztelet azoknak, akik hallatni merték hangjukat – de általában nagy volt a hallgatás.

A nyilvánvalóan szándékos nemzetsorvasztó intézkedéseket a megadott magyarázattal tudomásul vettük. A most is kifeszített láthatatlan háló körülfont bennünket, a lelkünket. Csak ne magyarkodjunk! – ez lett a sugallt irányelv. Nem is tettük, kerültük a témát. Hovatovább lassan szégyelltük is. Kompromisszumokat kötötünk... Mi is!... Lesütött szemmel...

Az országot az önfeldestől az elmúlt évszázad során az imádság, szakrális nemzeti imádságunk, a *Himnusz* mentette meg!

Ma ki ítélkezhet a múlt megalkuvása felett, amikor megalkuvók letünk magunk is?!

Megoldás: „...voltunk mindahányan, / s az évek szállnak, mint a percek, / véred kiontott harmatával / irgalmazz nekünk, / Jézus Herceg!”
(Faludy György)

A szerző nyugalmazott evangélikus lelkész

KEZDJÜNK ÚJAT!

A Nyugat-békési Egyházmegye elnökségének közleménye

A Nyugat-békési Evangélikus Egyházmegye elnöksége tájékoztatja Szarvas érdeklődő lakosságát, hogy a Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Egyház-község közgyűlése – hosszas előkészítés után – 2010. június 20-án, vasárnap délelőtt, istentisztelet után tartott közgyűlésén megválasztotta új parókus lelkészét, *Laczi Roland* kiskőrösi lelkészt.

Négy jelölt közül Laczi Roland lelkész fogadta el a jelölést a megüresedett lelkészi állásra, pünkösdi vasárnapján istentiszteleti szolgálat keretében mutatkozott be a gyülekezetnek.

A június 20-i választás értelmében az új lelkésznek 2010. augusztus 1-jével kell megkezdnie lelkészi szolgálatát az újtemplomi evangélikus gyülekezetben. Tisztában vagyunk vele, hogy még vannak akadályok az új lelkész szolgálatának elkezdéséig, de reménység szerint a parókiakérdés is záros határidőn belül rendeződik.

Az egyházmegyei elnökség kéri az újtemplomi gyülekezet jelenlegi elnökségét, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy Laczi Roland megválasztott szarvasi evangélikus lelkész augusztus elsejével megkezdhesse a szolgálatát. Az egyházmegyei elnökség kéri a szarvas-újtemplomi evangélikus testvéreket, segítsék az új lelkészt hivatása ellátásában, a korábbi évek szomorú történetei miatt a gyülekezettől elszakadt, elfordult testvéreket pedig nagy szeretettel hívjuk vissza. Kezdjünk újat!

RIBÁR JÁNOS
esperes,

KOSZORÚS OSZKÁR
egyházmegyei felügyelő

HIRDETÉS

Példázatok – novellairó-pályázat

Az *Evangélikus Élet* szerkesztő-sége novellairó-pályázatot hirdet *Példázatok* címmel. A pályaművek tematikailag Jézus bármely példázatahoz kapcsolódhatnak. Egy pályázó legfeljebb három írást küldhet be, amelyek terjedelme egyenként maximum 4500 karakter lehet szóközzel együtt.

A beküldési határidő: 2010. augusztus 1., éjfél. A pályázat nyitott, nem jelígés. A beküldési cím: evelet@lutheran.hu.

Az első három helyezettet tíz-, hét- és ötezer forintos könyvvásárlási utalvánnyal jutalmazzuk, amely a Luther Kiadó könyvesboltjában vásárolható le. A beérkezett pályaművekből az *Evangélikus Élet* augusztus 22–29-ei lapszámban válogatást közlünk.

myLuther

WWW.MYLUTHER.HU

Az emberi szexualitásról, a házasságról és az élettársi kapcsolatról

▶ **Az Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület tavaszi, *Mit tanít egyházunk?* című előadás-sorozatában június 10-én REUSS ANDRÁS teológiai tanár tartott előadást a fenti címmel.**

A házasság: teremtési rend
Teremtésünkben adott isteni rendnek és rendelésnek tartjuk, hogy férfi és nő egymásnak valóban hozzáilló társai legyenek, és azok tudnak és akarnak is lenni (1Móz 1,28.31; 2,23–24; Mt 19,8). A Szentírás nem fukarkodik a szavakkal, amikor a házasság örömét ecseteli, és élvezetére bátorít (Préd 9,9). Dicséri és ajánléknak tartja a jó házastársat (Péld 18,22; 19,14).

Védelmezi is a házasságot, amikor házastársi hűsége int: „*A magad kútjából igyál vizet, és csörgedező vizet a magad forrásából! Ne folyjanak forrásaid az utcára és patakjaid a terekre! Egyedül téid legyenek, ne oszd meg másokkal! Legyen forrásod áldott, és örülj ifjúkorodban elvett feleségednek. (...)*” (Péld 5,15–20)

A Szentírás igen fontos támpontokat nyújt, amelyek a mai házassokat is eligazítják. A házasság az eredeti isteni rend szerint monogám, azaz egy férfi és egy nő életközössége. Célja a kölcsönös segítség (1Móz 2,18) és a fajfenntartás (1Móz 1,28). A kettő összetartozik, és e kettő az áldás jele is. Ketten egy testté lesznek (1Móz 2,23–25; Mt 19,5), gyermekeik lesznek, férfit és nőt összeköti a vágy (1Móz 3,16; *Énekek éneke*), és mindezt megerősíti az *Újszövetség*, amikor arra int, hogy a házastársak úgy szeressék a társukat, mint a saját testüket (Ef 5,29). A keresztény hit is ismeri és természetesnek tartja a szerelmet és a szenvedélyt, tényként fogadja el (1Móz 29,20), nem veti meg. A házasság létrejöttére nézve viszont óv a felemás ígától.

A házasság életre szóló közösség a Bibliában. A válás tilalma egyértelmű (1Móz 2,24; Mt 19,3–9; vö. Mal 2,14–16). A mózesi törvény, amely lehetőséget adott a válásra, adott esetben szükségmegoldás, hogy az emberi keményszívűség (az elmeszesedett szív: Mt 19,8), az emberi hűtlenség és emberi kudarc következményei ne növekedjenek az elviselhetetlenségig. A válást Jézus nem Isten eredeti szándékának tartja. A keresztény házasság fontos tartalma, hogy a házastársak segítsék egymást az üdvösség elérésében (vö. 1Pt 3,1–7). A házasság a férfinak és nőnek csak földi és nem mennyei, idői és nem örök kapcsolata. A *„feltámadáskor nem nőülnek, férjhez sem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyben”* (Mt 22,30).

A házasságról mondtak csúcspontjukat érik el, amikor a Szentírás úgy beszél róla, mint ami Isten és Izrael (Mal 2,14–16), Krisztus és az egyház viszonyának szimbóluma is (Ef 5,21–33), amely példaképe a házastársak viszonyának.

A két egymást szerető ember kölcsönös elköteleződése kihat a többi emberhez való viszonyukra is. A társadalmi elismerés azt jelenti – azt kellene jelentenie –, hogy a megkötött házasságot mindenki elismeri, tiszteletben tartja, az illető mintegy kikezdetetlen. A házasságnak nemcsak a keresztény fogalma követeli meg, hogy a házasság külső, más emberek és a társadalom általi elismerést is kapjon. Ahol nincs meg ez a

törvényekkel biztosított és a társadalom által vállalt védelem, ott szabad prédának tekintik a férfit is, a nőt is, még ha házas is.

A házasságkötés jogi aktusa, a házassági anyakönyvi kivonat formai köteleke ugyan nem tarthatja fenn az őszinte és odaadó szerelmet és szeretetet, de a nyilvános és ünnepélyes elkötelezés kimondása a lépés alapos megfontolására ösztönöz. A házasságkötés jogi aktusának kialakult rendjét gyakorlati tapasztalatok indokolták. Valamilyen módon ki kellett zárni azt a lehetőséget, hogy emberek, akiknek elkötelező kapcsolataik vannak (házastárs, élettárs, gyermek), felelősségüket elhanyagolva újabb kapcsolatokat létesítsenek. A társadalom nem vállalhatja, hogy apák vagy anyák által elhagyott és elálatlan gyermekek gondját mások legyenek kénytelenek viselni. Tartós kapcsolat, hűség ígéretével meghódított, majd cserbenhagyott emberek kell esetleg védelmet nyújtani. A házasságkötés jogi aktusa ezt a védelmet nyújtja. Jogi rendezettség nélkül ugyanis még inkább ki lehet valakit forгатni jogaiból és javaiból.

Hívó emberek ragaszkodnak a házasság egyházi megáldásához, mert az alkalmat ad a házasság isteni rendjének meghirdetésére, a jelen levő gyülekezet bizonyoságot tesz a házasság isteni rendjéről, a házasulandók egymást Isten színe előtt vállalják, és ugyanakkor Isten áldását és segítségét is kéri elhatárolásukhoz.

Bármennyire fontos is mindez, nem helyettesítheti az úgynevezett polgári házasságkötést.

Férfi és nő útja a valóságban
A korszellem sok ponton túlórhant a korábbi erkölcsi és jogi szabályokon. Nem állíthatjuk azt, hogy korábban a bibliai vagy a társadalmi normáknak maradéktalanul eleget tettek volna az emberek, de általában és a nagy nyilvánosság előtt nem vonták kétségbe őket. A modern társadalmat az anómia jellemzi: az elfogadott normák hiánya.

Az úgynevezett szexuális forradalom utáni helyzet riasztó. Ebben meghatározó szerepe volt/van a fogamzásgátló szerek kifejlesztésének, amelyek nemcsak a megfontolt családtervezést és gyermekvállalást, hanem a szexuális életnek felelősség nélküli gyakorlását is lehetővé teszik. A szexuális élet megkezdése szinte a gyermekkorra tevődött át (ma átlagosan 15,3 éves korban kezdődik). Ezzel együtt jár, hogy nagyon magas a terhességmegszakítások száma, és súlyos következményekkel járóan (meddőség) magas a fiatalok között (2008-ban hazánkban 4310 fiatalok között volt abortusza).

A szexualitás a felnőttek boldogságkeresésében, a házasság megítélésében szinte mindent meghatározóvá lett. Egyrészt a szexualitás értelme a nemi kapcsolatra korlátozódik, másrészt pedig éppen így olykor szinte kizárólagos összekötő kapocs a házasságban, férfi és nő viszonyában (a házasság szexualizálódása). Ez egyúttal az emberi élet egészének egészségtelen felfogása is, hiszen az ember több mint pusztán a szexuális

ösztönnek kiszolgáltatott vagy abban örömét kereső lény.

A keresztény hit nem arra indít, hogy sopánkodjunk a riasztó helyzeteken és statisztikákon, hanem arra buzdít, hogy az örömet, de felelős szexualitást pártoljuk.

Élettársi kapcsolat
Sokan úgy vélik: a fiatalok először éljenek együtt, és csak utána házasodjanak össze. Mások nem így gondolkodnak, de beletörődnek ebbe a helyzetbe. A bizonytalanabb világ mellett feltehetően meghatározó szerepet játszik sok rossz házasság visszataszító példája is. A teljes boldogságot kereső gondolkodásmód mellett sokan túl soknak tartják a lemondást és az alkalmazkodást, amelyet egy kapcsolat megőrzéséért vagy éppen megmentéséért vállalniuk kellene. Az eredmény, hogy nem mernek elkötelező kapcsolatba lépni. Fontos tényező a lakáshoz jutás nehézsége és a megélhetés biztonsága. Magyarországon legalábbis joggal hitvatkoznak erre. A házasságot nem kötő párok „összeköltöznek”, tehát van fedél a fejük felett, ahol együtt élnek, noha azt a házasságra nem tartják igazán alkalmasnak, és nyilván megvan a napi betevőjük is. Számos országban szerepe lehet az adórendszerek is: kedvezőbb két önálló háztartás után adózni, mint egy után. Egy bizonyos életkor alatt az özvegyek egy újabb házasság esetén elveszítik özvegyi nyugdíjukat, azaz ma megtörténhet, hogy gazdasági szempontok is a házasság vállalása ellenében hatnak.

Talán a leggyakrabban hangoztatott érv, hogy ha nem sikerül a házasság, akkor nehéz és költséges a válás. Ez csak részben igaz. Mert ha az élettársak megromlott viszonya miatt vita támad a gyermek(ek) nevelése, elhelyezése vagy láthatása kérdésében vagy a közösen szerzett anyagi javak megosztásáról, a gyengébb fél és a gyermekek jogi védelemre szorulnak. A jog az erősebb fél önkényeskedésével szemben adhat védelmet, bár ma már az évek során bizonyos jogokat lehet szerezni élettársi viszonyban is.

Az élettársi viszonyt nem lehet pusztán azért erkölcsstelennek minősíteni, mert a kapcsolatnak bármikor egyoldalúan véget lehet vetni. Az élettársaknak azonban tisztában kell lenniük azzal a kockázattal, amelyet így vállalt közösségük számukra jelent. Az állami jogrend feladata, hogy a házasságot mint társadalmi modellt védje. Ezzel a családot és a következő nemzedékeket is védi, hiszen a terhességmegszakítások kétharmada mögött laza párkapcsolat van, és a nem házások között sokkal több az alkoholizmus és az öngyilkosság.

Az élettársi viszony nem jelenti szükségszerűen, hogy az élettársak lebecsülnék a hűséget, szeretetet vagy azt, hogy egymás támaszai legyenek, azonban egyoldalúan a felek személyes döntésén nyugszik a kapcsolat stabilitása. Amikor egyházi oldalról a házasságot tartjuk isteni rendnek, akkor arra biztatunk mindenkit, hogy *külsőleg és nyilvánosan is vállalja*, ami ennek a rendnek a belső tartalma, és mérítsen erőt belőle.

A szexuális identitás problémája
Úton-útfélen szóbeszéd tárgyai az olyan emberek, akiknek problémát jelent szexuális identitásuk megtalálása. Vannak embertársaink, akiknek másokkal aligha megosztható gondolataik vannak e téren.

Különösen a homoszexualitás, vagyis az azonos neműek egymás iránti szexuális vonzalma vált napjainkban közbeszéd témájává. Ez évszázadokon át végbement változások következménye. A francia *Code Civil* (1804) volt az első olyan európai törvénykönyv, amely a korábbiaktól eltérően már nem foglalkozott vele, ezt követték a többi európai államok, ahol már nem büntetik, ha nem botránykeltő, ha nem fiatalokruak vagy függő helyzetben levők a partnerek, és nincs üzleti jellege.

Napjaink jellemzője, hogy a saját nemükhöz vonzódó embereknek legalábbis egy része nyíltan vállalja hajlamát (angol kifejezés erre a *coming out*), és küzd a diszkrimináció ellen. A homoszexualitás jelenségének másik új vonása, hogy a korábbi, nagyon gyakori autoerotizmus (puszta kielégülésre törekvés) mellett „[a] hetvenes és nyolcvanas években előtérbe került a homoszexuálisok egy részénél a partnerorientált szexualitás” (Buda Béla). Új meg, hogy megszólalnak olyanok is, akik nemcsak homoszexualitásukat vállalják, hanem keresztény hitükhöz is ragaszkodnak. Mindennek következménye, hogy az ilyen kapcsolatoknak nemcsak eltűrését, hanem társadalmi, jogi és egyházi elismerését is követelik, egészen az egyházi szolgálatban állókig menően. A hazai világi és egyházi közvélemény többsége riadtan fogadja az erről szóló híreket.

A Szentírásban a homoszexualitással kapcsolatosan az elrettentő példa Sodoma (1Móz 19,1–11). A homoszexualitás kategorikus tiltásai: 3Móz 18,22; 20,13. Az *Újszövetségben* a „fajtalanság” nem kiemelten, hanem egyéb bűnök felsorolásában jelenik meg (1Kor 6,9; 1Tim 1,10). Így van ez Róm 1,26–27 állításával is, amely a 18–32. versek, sőt 1,18–3,20 összefüggésében olvasandó: nem egyes emberek bűnös hajlamáról van szó, hanem az egész emberiség mindenféle bűnösségéről, hiszen „*nincsen igaz ember egy sem*” (Róm 3,10).

A Szentírás egyértelműen tanúsítja, hogy a teremtési rend az ember férfi és nő volta, egymás iránti hűségük és szeretetük, amellyel nem egyeztethető össze a homoszexualitás.

A homoszexualitásra hajlamosító okok között hagyományosan az apa hiányát vagy távollétét, a domináns, túlvédő anyai nevelést, a fűtársakkal való problémákat, a homoszexuális csábítást vagy zaklatást tartják meghatározónak, valamint a tartósan azonos neműekből álló közösségeket. A gének vagy az öröklődés szerepére nincs bizonyíték. Az embrionális korban bekövetkező fejlődési rendellenesség vagy a hormonzavar is csak feltételezés. Ezen tapasztalatok alapján jutnak el ma arra a következtetésre, hogy a homoszexualitás nem személyes döntésen alapuló magatartás, hanem személyiségfejlődési zákatca. A „gyógyítást”, a már kialakult hajlam megváltoztatásának lehetőségét kétkedés fogadja, noha az azt állítók nem beszélnek sem valamilyen orvosi, netán hitbéli protokollról (részletesen kidolgozott, elfogadott és eredményeiben bizonyított gyógyítási eljárásról), sem könnyű útról.

Bár a homoszexualitás nem egyeztethető össze Isten teremtésének heteroszexuális szerkezetével, a szexualitását homoszexuális módon élő ember is bűnös, mint más emberek. Életmódjuk nem fogadható el, nem helyeselhető. De mivel gyógyításukra jelenleg igen kevés lehetőség van még, nem fogadható el, hogy akár a törvény előtt, kulturális vonatkozásban vagy az egyházban előítélet és hátrányos megkülönböztetés áldozatai legyenek. A homoszexualitás elutasítása az egyházi tanításban nem jelentheti, hogy az egyháznak és tagjainak ne kellene segítő kezet nyújtaniuk nekik. Emellett az ismét terjedő nemi betegségek, különösen a AIDS-HIV veszélyét is komolyan kell venni. A nemi úton terjedő betegségek veszélye viszont minden promiszkuus (partnercserélgető) kapcsolatra vonatkozik!

A magyar parlament 2009-ben megszavazta a regisztrált élettársi viszonyról szóló törvényt, amely a homoszexuálisok párkapcsolatának társadalmi elismerését jelenti. Súlyos kérdés, hogy ezzel nem veszélyeztet-e a házasság és család védelmének a magyar alkotmányban deklarált köteleességét. Az örökbefogadás pedig azért aggályos, mert a homoszexualitásért éppen az apai és az anyai szerepek nem megfelelő működése okolható. S minden gyermek joga, hogy apja és anyja legyen.

Isten rendelkezésének csak az egy férfi és egy nő házassága tekinthető, ezért más együttélési formára nem adható hivatalos egyházi szertartás keretében Isten áldása. Hiszen az egyház hivatása, hogy Isten rendjéről tegyen bizonyoságot.

Legyőzhetetlen ellentmondás rejlik abban a feladatban, hogy olyan valaki hirdesse férfi és nő házassági együttélésének teremtési rendjét, aki maga nemcsak nem képes (valamilyen mértékben mindannyian ilyenek vagyunk), de nem is akar abban élni.

Gyógyítás – megújulás
A homoszexuálisokról mint egységes csoportról beszélni durva általánosítás. Hiszen ezeknek az embereknek egy része nehezen viselhető sorsként, egy része szabadulást keresve, másik része persze a kiteljesedés lehetőségeként tapasztalja és éli meg homoszexualitását. Ők mindannyian valamilyen értéket hordozó, esetleg még istenkereső vagy éppen hívó emberek is, akiket nem volna szabad csupán szexuális vonzódásokkal jellemezni és megítélni. S amint nem volna szabad a házasságot sem izetlen tréfák tárgyává tenni, amint az gyakran történik, úgy a homoszexualitás kérdését is csak a szakszerű szeretet hangján szabad megvitatni. Ez a feltétele ugyanis annak, hogy *ne csak róluk, hanem velük* beszéljünk.

A nem vonzó házasságokat látva, a válások magas számát olvasva, a szexuális identitás különféle zavarával szembesülve égetően szükséges, hogy elsősorban a családokban, de gyülekezeteinkben is sokat beszéljünk mindezekről a kérdésekről. Elengedhetetlen e kettő: a problémákra felkészítő megelőzés és a nehézségekkel vívódók részére szakszerű és hiteles segítség. A gyülekezetekben például különös figyelmet kell fordítani a csonka családokra és az ott felnövő gyerekekre. Nem vetendő el a „szülői iskolájának” megszervezése sem, ahol erre lehetőség van.

Árt-e a hitnek a bibliatudomány?

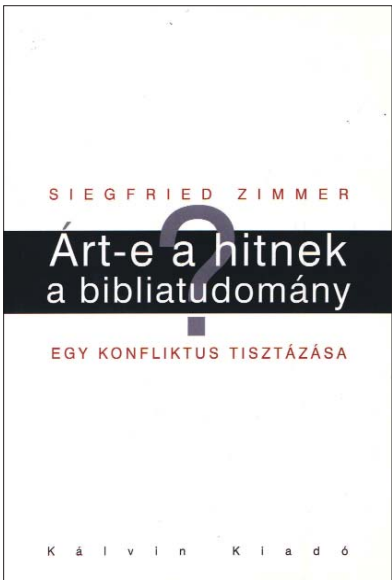
„Az a meggyőződés, hogy Isten a Biblia segítségével szól hozzánk, emberekhez, és hogy a Biblia az üdvösségünk szempontjából fontos kérdésekben eligazít bennünket, nem mond ellene a Biblia tudományos vizsgálatának.”

A könyv szerzője, Siegfried Zimmer a Ludwigsburgi Pedagógiai Főiskola tanára. Zimmer az készleti írásra, hogy tapasztalatai szerint a kereszténységet megosztja a Biblia tudományos módszerekkel történő kutatása. A törésvonal a fundamentalista bibliaszemléletű álláspont és az úgynevezett történetkritikai módszereket alkalmazó nézet között húzódik.

Elsősorban a teológián tanuló fiatalokat és a Biblia iránt mélyebben érdeklődő gyülekezeti tagokat szeretné segíteni könyvével a különféle álláspontok részletes bemutatásával. A mű megírásával célja az volt, hogy egymás nézeteit jobban megismerve közeledjenek egymáshoz a közösségek.

A szerző először felvázolja, hogy miben értenek egyet a keresztények a Bibliát illetően, majd tisztázza a fundamentalizmus fogalmát. Ezután azt az érdekes kérdést feszegeti, hogy vajon jogos-e a fundamentalista teológia részéről az Isten tekintélye és a Biblia autoritása közötti különbségtétel elutasítása. Kifejti, hogy egy félreértésnek vagyunk tanúi, amikor azt hisszük, a megkülönböztetés egyúttal elszakítja Istent a

Bibliától. A megkülönböztetés motivációja az Istent megillető tisztelet. Egyedül ő a teremtőnk és a megváltónk, ő bocsátja meg bűneinket, és nem a Biblia. Isten a Szentírás felett áll, bár hozzáköti magát a Szentírás-hoz, mégsem azonos a Biblia a Szentlélekkel vagy Jézus Krisztussal. Ebből következik az is, hogy míg Isten tö-

kéletes, a Biblia emberi oldala miatt nem tökéletes, nem a mennyből szállt alá, keletkezett, vannak írói, egy adott kor szemlélete, ismeretei rajta hagyták nyomukat az írásokon.

A második körben Krisztus és a Biblia kapcsolatát járja körül a szerző. Krisztus Isten kinyilatkoztatása a világ számára. Ezért ő a Biblia középpontja és mércéje. Igen jó válaszokat

kapunk a könyvből gyakori kérdéseinkre. Például: hogyan értsük helyesen az Őszövetség bizonyos szakaszait? Mit jelent Krisztus felől értelmezni és olvasni a Bibliát?

Az 5.6. fejezet témája is sokak kérdésére próbál feleletet adni: mennyiben Isten ígéje a Biblia? A 6. fejezet azzal foglalkozik, mit jelent a Szentírás inspirált volta. Egy érdekes kitérőt olvashatunk ezután arról, hogy az ortodox zsidóság és az iszlám vallás egyaránt abszolút tekintélyt tulajdonít a saját szent iratainak, hibátlanságukat, tévedhetetlenségüket vallja. A 8. fejezetben jó áttekintést kapunk a modern bibliatudomány kialakulásáról és fejlődéséről, majd gyakorlati példákon keresztül mutatja be a szerző saját bibliaszemléletét. Végül az egyetemeken teológiát tanuló diákok konfliktusaira tér rá, és tanácsokat nyújt ezek feloldására.

A kötet a Bibliát nyitott szívvel és értelemmel olvasók számára ad jó hermeneutikai tanácsokat. Ugyanakkor a szerző meggyőződése, hogy a tudományos teológia nem önmagáért van, hanem azért, hogy a keresztény hitet erősítse. A kötetet mindenkinek szeretettel ajánlom olvasásra.

■ GERŐFINÉ DR. BREBOVSZKY ÉVA

Siegfried Zimmer: *Árt-e a hitnek a bibliatudomány? Egy konfliktus tisztázása. Kálvin Kiadó, Budapest, 2009. Ára 1800 forint.*

Színház az egész világ

Már maga a kórtér és benne a beteg, szenvedő emberek látványa is dermesztő volt. Am ráadásul ehhez még a „művésznő” alakítása is társult. A „művésznő”, akinél korábban soha nem tudtam, valóban beteg-e, vagy sem. Igazán szenved, vagy csupán szeret panaszkodni. Tényleg gyötrődik, vagy csak azt akarja, hogy figyeljenek rá, foglalkozzanak vele, és ő álljon a figyelem és az érdeklődés középpontjában. Ő és az ő vélt vagy valós betegségei.

Mindez kérdés volt számomra, és a választ nem kaptam meg most sem. Ott fekiúdt az ágyon, és miközben jajgatott és kiáltozott – „Miért nem hagynak elpusztulni...” –, színpadiasan hadonászott a karjával. „Mikor döglök már meg?” – hallottam még a szavait, ahogy kiléptem az ajtón, és si-ettem tovább egy másik kórtér felé.

Itt nagy volt a csend. A négy ágy közül csak egynek volt lakója. A néni, akit mindig szerettem csendes, kedves, szelíd lénye miatt. Csontsovány volt és vergődő, mint egy sebzett kis madár. Hangja halk volt és alig hallható, miközben a kérdésre – „Fáj vala-

mije?” – szinte lehelte a választ: „Nem fáj semmim...” Aztán már nem szólt, hallgatott. Még engedte, hogy a velem lévő kollégám, egy nővér vizes zsebkendővel megnedvesítse cserepes ajkait, kisebesedett nyelvét és a kiszáradt garatot, aztán szinte azonnal elaludt. Pihegve, néha zihálva lélegzett. Miután egyedül maradtunk, simogattam, halkán ékeletlen neki, és nagyon sajnáltam őt. És arra gondoltam, mennyivel mélyebb és igazabb az ő szenvedése, mint a „művésznő”.

Pedig ebből a szobából épp hozzá tértem vissza, és itt ismét az előbbi teatralitásban volt részem. Am amikor már azt éreztem, hogy valami megvetésszerű formálódik bennem, a „művésznő” elcsendesedett, és ültében fejét a mellette álló nővér kolléganőm hasához támasztotta, aki szótlánul simogatta a fejét.

Megszégyenülten álltam ott, abban a pillanatban, amikor tanúja lehettem annak, hogy egy ember először a maga szokott módján, majd teljesen „eszköztelenül” és sebzetten ül, és szavak nélküli kéri: „Szeressetek...!”

■ GAZDAG ZSUZSA

FABINY TAMÁS

Meddig bírják a homokzsákok? Meddig bírják az emberek?

Az MR1 – Kossuth rádió Vasárnapi újság című műsorának Lélektől lélekig rovatában június 6-án elhangzott jegyzet.

Hetekén át szakadt az eső. Az ország számos térségében katasztrófahelyzet állt elő. Előbb a kisebb folyók, a Szinva, a Hernád, a Bódva lépett ki medréből, és öntötte el sokak pincéjét, sőt házát, ám most már a Tisza és a Duna vízállása is vésszen emelkedik. Meddig bírják a homokzsákok? Az átzott töltések? És meddig bírják az emberek, akik éjjel-nappal a gáton fáradoznak, talán azzal a rettenetes tudattal, hogy közben gyümölcsfaik is tönkrementek, és veszélybe került a megélhetésük?

A bibliai özőnvíz elbeszélése juthat eszünkbe, amikor Isten negyvennapos esőt bocsátott a világra. Oka is volt ennek, amin érdemes elgondolkodnunk: megromlott a föld, mindenki rossz útra tért, erőszakossággal telt meg a föld – olvassuk Mózes első könyvében. Ám ugyanitt arról is értesülünk, hogy akadt egy ember, Nőé, aki azt a feladatot kapta az Úrtól, hogy bárkát építsen.

Nincs új a nap alatt: már a Szentírás legelején olvasunk ökológiai katasztrófáról – de arról is, hogy Isten végső célja nem a büntetés, hanem a megmentés. Ő nem a pusztulást, hanem az új életet akarja.

A mai árvizek felől ama első özőnvízre tekintve azt a reményemet fogalmazhatom tehát meg: van valaki, aki ácsolja a bárkát, hogy az megmentsen minket.

Meglehet, a bárka nem volt kényelmes. Helyet kellett ott szorítani mindenféle élőlénynek. Ma is el kell fogadnunk, hogy ez a bárka nemcsak minket akar felvenni, hanem másokat is. Ez a túlélés záloga.

A másik, amire figyelünk kell: Nőé csak a bárka te-tejére építhetett ablakot. Alatta és körülötte a végtelen és zavaros tenger volt. Felfelé kellett hát kémlelnie: mikor szakadoznak szét a felhők, mikor támad rés a komor égen, mikor süt ki végre a nap? A mai árvizek is megtaníthatnak arra, hogy felfelé tekintsünk, és onnan várjunk segítséget.

Azt is jó megjegyeznünk, hogy amikor a bárka végre megfeneklett az Ararát tetején, és a kibocsátott galamb olajjával a csőrében tért vissza, akkor Nőé hálaáldozatot mutatott be az új szövetséget jelző szivárvány alatt.

Hiszem, a bárka ma is megment minket a pusztulástól. Szép és gazdag tartalmú jelkép a bárka. Három lehetséges értelmezésére szeretnék most röviden utalni.

Az elsőhöz Kányádi Sándort hívom segítségül, akinek Nőé bárkája felé című verse a trianoni tragédia árnyékában különösen aktuális:

*Be kell hordanunk, hajtanunk mindent.
A szavakat is. Egyetlen szó,
egy tájszó se maradjon kint.
Semmi sem fölösleges.*

*Zuhoghat akár negyvenezer nap
és negyvenezer éjjel, ha egy
buboréknyi lelkiismeret-
furdalás sem követi a bárkát.*

*Mert leapad majd a víz.
És fölszárad majd a sár.*

*És akkor majd a megőrzött,
a meglévő szóból újra-
teremthetjük magát
az első búzaszemet
ha már ígével élnünk
tovább nem lehet.*

Nyelvünket és nemzetünket mentheti meg egy segítségünkre küldött bárka.

Egy másik bárkaasszociáció Jean Vanier nevéhez fűződik, aki a hatvanas években hozta létre a ma már világszerte elterjedt Bárka közösséget és mozgalmat, amelyben szellemi és testi sérülteket karolnak fel. Szervezetileg más keretben, de nem kevés áldással működik a Magyarországi Evangelikus Ifjúsági Szövetség, a Mevisz Bárka csoportja, ahol immár húsz éve segítik a ke-rekes székeket, a vakokat, a legtöbb közösségből sajnos még mindig kizártakat.

A sokféle értelmezés közepette sem felejtethjük azonban el, hogy a bárka immár kétezer éve az egyház szimbóluma. Ebben a Jézus Krisztus által alapított közösségben szólal meg az evangélium: a megváltásunkról és üdvösségünkéről szóló jó hír. A bárkát és a keresztet ugyanolyan fából ácsolták.

Vasárnap reggel, amikor szavam eljut a hallgatóhoz, talán elállt már a csaknem negyvennapos esőzés. Az is lehet, hogy a nap is kisütött végre. Ám a veszély még nem múlt el. A megmenekülést kínáló bárkára változatlanul szükség van.

HETI ÚTRAVALÓ

„Egymás terhet hordozzátok: és így töltsetek be a Krisztus törvényét.” (Gal 6,2)

Szentháromság ünnepe után a negyedik héten az Útmutató reggeli és heti igéiben Isten küzdelemre hív a kísértésekben, s Jézus Urunk ítékezés helyett irgalmasságra, megbocsátásra szólítja fel követőit. „Jó az Úr mindenkihez, és irgalmas minden teremtményéhez.” (Zsolt 145,9; LK) Ezért „boldogok, akiknek útja feddhetetlen, akik az Úr törvénye szerint élnek. (...) Lábam előtt mécses a te igéd, az én ösvényemnek világossága.” (GyLK 752,1.14) Mezei beszédében az Úr Jézus a minden-kori tanítványok szolgálatának jellemző vonásait ismerteti, és ezek között kiemelkedő jelentősége van az Istenhez való hasonlóságunknak. „Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas.” (Lk 6,36) „Miben is van mennyei Atyánk irgalmassága? Abban, hogy mindenféle jót ad; testit, lelkit, ideig- és örökkévalót – ingyen, tiszta jószágból. Kövessük az Atyát, legyünk irgalmasok, ahogy ő az; mert ahol az irgalmasság nincs meg, ott hit sincsen!” (Luther) Ez Pál tanácsa: mivel mindenki önmagáról fog számot adni az Istennek, „többé tehát ne ítélkezzünk egymás felett” (Róm 14,13). Így tett Jézus: „Ember, megbocsáttattak a te bűneid.” És szólt a bénához: „...kelj fel, vedd az ágynadat, és menj haza!” (Lk 5,20.24) A pogány fogságból hazatért hitszegő nép vallást tett saját és ősei bűnéről. „Nagy irgalmaddal mégsem semmisített meg és nem hagyta el őket, mert kegyelmes és irgalmas Isten vagy.” (Neh 9,31) Péter és Pál, a két oszloppapostol közös névünnepe így tekintünk földi életükre s vértanúhalálukra: „Nem önmagunkat hirdetjük, hanem Krisztus Jézust, az Urat, önmagunkat pedig, mint szolgáitokat Jézusért.” (2Kor 4,5; LK) Jézus Urunk a megbocsátásra figyelmeztet: „És amikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszkodotok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek vétkeiteket.” (Mk 11,25) Ellenkező esetben önmagunk ellen imádkozunk (lásd Mt 6,12.14.15). A gyülekezetben összehangoltan kell együttműködniük a Krisztus teste tagjainak, különböző kegyelmi ajándékaik hatékony felhasználása érdekében. Heti igénk szellemében az apostol a teher közös viselésére int: „...kölcsonösen gondoskodjanak egymásról a tagok.” (1Kor 12,25) Egymás terhének hordozása Jézusnál fogolycserét jelentett; Barabbás helyett is meghalt az Úr, mert Pilátus „szabadon bocsátotta azt, akit kértek, aki lázadásért és gyilkosságért volt börtönbe vetve”. S a círénei Simon keresztcsere részesévé lett. Megragadták, „és rátették a keresztet, hogy vigye Jézus után” (Lk 23,25.26). Krisztus törvényének betöltésére szólítja fel Pál a gyülekezetet: „...állítsátok helyre a jó rendet magatok között, fogadjátok el az intést, jussatok egyetértésre...”, s apostoli áldását küldi: „Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, az Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!” (2Kor 13,11.13) Kérjük is az örök Vagyoktól, aki volt és lesz: „Egy Úristen, Szentháromság, / Egy imáandó valóság, / Ne hagyj töled eltévednünk, / Maradj mindhalálig velünk!” (EÉ 248,4) Ámen.

■ GARAI ANDRÁS

Június 30-ig lehet kedvezményesen regisztrálni a Szélrózsa találkozóra

A nagy érdeklődésre való tekintettel június 15. helyett egészen június 30-ig lehet még kedvezményesen jelentkezni a 8. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozóra, amelyet július 14. és 18. között rendez a Magyarországi Evangélikus Egyház Szarvason.

Jelentkezni a találkozónál már megszokott www.luthercamper.hu oldalon lehet.

Ha a jelentkezés során valamilyen probléma merülne fel, az e-maileket a szelrozsa@lutheran.hu vagy a csaba.magyar@lutheran.hu e-mail címekre lehet küldeni; a szervezők készséggel segítenek.

A találkozó költségeinek listája megtekinthető a www.szelrozsatalalkozo.hu/arak oldalon. További információk: www.szelrozsatalalkozo.hu.

HIRDETÉS

A pilisi Izsópféle ének- és zenekar jubileumi koncertet ad június 27-én, vasárnap 18 órakor az evangélikus templomkertben (Pilis, Kossuth L. u. 34.), első lemezük kiadásának tizedik évfordulója alkalmából. Vendég a Szélrózsa Band és Pekka Nyman! Mindenkit szeretettel hívunk!

HIRDETÉS

Felvétel a Luther Otthon – Szakkollégiumba a 2010/2011-es tanévre

A Luther Otthon – Szakkollégium felvételt hirdet Budapesten felsőoktatási intézményben nappali tagozaton tanulmányokat folytató hallgatóknak a 2010/2011-es tanévtől. A jelentkezési laphoz mellékelni kell lelkészi ajánlást és kézzel írott önéletrajzot. A kitöltött felvételi jelentkezési lap beérkezési határideje augusztus 3., 23 óra 59 perc. A jelentkezési lapot elektronikusan a felveteli@lutherotthon.hu címen és postai úton a Luther Otthon – Szakkollégium, 1138 Budapest, Vízafogó u. 2-4. címen várjuk. A felvételi tábor – amelynek része a szóbeli felvételi – augusztus 6. és 8. között lesz. Bővebb információ Juhász Balázstól kapható a j.balukapitany@gmail.com címen vagy a 70/948-1890-es telefonszámon. A felvételi lap letölthető a www.lutherotthon.hu címen.

HIRDETÉS

Meghívó kántortovábbképző tanfolyamra és egyházzenei-találkozóra

Helyszín: Evangélikus Kántorképző Intézet (2151 Fót, Berda József u. 3.). Időpont: augusztus 22–27. Részvételi díj: 2000 forint/nap. Jelentkezés és érdeklődés: kantorkepzo@citromail.hu vagy 20/824-2803.

Konzultáció gyakorló kántoroknak, konferenciaprogramok egyházzenei számára.

- Vasárnap: Valóban ördögöket űz? – dr. Hafenschner Károly előadása
- Hétfő: Improvizációs kurzus – Fassang László
- Kedd: A billentyűs hangszerek hangolásairól, bemutatóval – Borsányi Márton
- Szerda: Kántorok beszámolója – Gombár Ildikó (Kiskőrös) és sokan mások
- Csütörtök: A kántorképző honlapja – Pócs Miklós; Az egyházzenei segédanyag – Ecsedi Zsuzsa

Részletes információk: <http://kantorkepzo.lutheran.hu>.

Szeretettel várunk minden evangélikus kántort és egyházzeneist!

Középkezdés Veled!

Beszélgetés a Szélrózsa találkozó teológiai vezérfonaláról Orosz Gábor Viktorral

► A soron következő Szélrózsát Szarvason rendezik július 14. és 18. között. Az országos evangélikus ifjúsági találkozó teológiai vezérfonalának kitalálójával, dr. Orosz Gábor Viktorral, az Evangélikus Hittudományi Egyetem adjunktusával arról beszélgettünk, milyen hűrokat szeretne megpengetni, milyen gondolatokat szeretne elindítani a találkozóra ellátogatókban a Középkezdés Veled! cím.

– A találkozó időben a dél-afrikai futball-világbajnokság után lesz, így a középkezdés fogalmát akár onnan is vehetnénk. Szarvason leszünk, azaz a korábbi kőszegi találkozóról a történelmi Magyarország közepére érkezünk, ezért is kezdhetünk idén közepén. Ezenkívül Ön még mit helyezne középre?

– A munkáágak vezetőivel nemrégiben terepszemlén jártunk Szarvason, és ott tartottam erről egy előadást is, egyfajta gondolatébresztőt, sok vetített képpel. Ezek között volt egy fotó, amin Julian Beaver egyik utcarajzát mutattam meg. Ha ezeket valaki nem a megfelelő irányból nézi, akkor csupán egysíkú és elmosódott képet, foltot lát, ha viszont helyes irányból közelít feléjük, akkor egy háromdimenziós kép tárul fel, egy új valóság. Számunkra is érthetővé válik az élet egésze, eddig rejtett valóságok lepleződnek le, ha megtaláljuk életünk középpontját, a helyes „nézőpontot”.

Sokszor valahol kívül keressük ezt a közepet. Például a templom általában a falu közepén áll, rajtunk kívül van Isten háza, egy közösség spirituális centruma. Ugyanakkor a közép bennünk is megvan. A szív a Bibliában a lelki élet középpontja, az öröm helye: „...örülni fog a szívetek, és örömszomjait senki sem veheti el tőletek” – olvassuk János evangéliuma 16. fejezetének 22. versében. Mással a szív az akarat és az értelem központja: „Bölcsesség költözik szívedbe – mondja a Példabeszédek könyve (2,10) –, és az ismeret gyönyörködte lelked.” Vannak tehát középpontok rajtunk kívül, ahonnan és van rajtunk belül is, ahol feltárul a valóság.

Orosz István játékos grafikájával szemléltettem ezt a kettősséget. A művész egyik alkotásán a csigaházon kirajzolódó közép mutatja, hogy a csiga magán hordja a középpontot, vele együtt vándorol, de rajta kívül is ott van ugyanannak a középpontnak a vetülete. Heinrich Bünting képét is példának hoztam a munkatársak számára. Bünting hannoveri teológia-professzor volt, és szentföldi utazásairól írt könyvét egy világtérképpel is illusztrálta. Ő a világ középpontjába Jeruzsálemet helyezte, tehát nála a közép nálem egyszerű földrajzi középpont volt már, hanem a világ lelki centruma is egyben.

De említhetnénk akár Giordano Brunót is, aki szerint „a középpontot nem lehet egy meglévő formában elgondolni, a középpontnak nincs természetes helye, a középpont nem lehet fix hely, hanem funkció, egyfajta nem-hely, ahol a jelhelyettesítések végtelen játéka folyik”. Bennünk van, feladata van, amit tartalommal kell kitölteni.

Ahogy említette, a térképen való elhelyezés azért is fontos szá-

munkra, mert a találkozó a történelmi Magyarország közepén, Szarvason lesz. Mihályfi József gimnáziumi tanár számításai alapján jelölték ki ezt a középpontot még a 19. század végén. 1939-ben Trianont idézve emlékművet, egy stilizált szélmalmost emeltek ide, a mértani középpontba.

– A „középkezdés” mellett természetesen fontos a címben szereplő „Veled” is. Ez a szó a tábor résztvevőire és Jézus Krisztusra egyaránt vonatkozik, valamint utalnak ezzel arra, hogy Jézus követésében megtalálhatjuk az élet egyensúlyát és teljességét. Ezt Ön Csíkszentmihályi Mihály flow – áramlás – élmény elméletével illusztrálta.

– Csíkszentmihályi az áramlással kapcsolatos könyveit azért írta, hogy a 21. században olyan emberek tudjon valamit mondani, akik nem vallásosak, nehezen találják meg életükben az egyensúlyt és a boldogságot. Kifejtette, hogy bizonyos embereknek különös adottságuk van a képességeik és a körülmények adta lehetőségek összehangolására. A flow-személyiség nem fél attól, hogy elveszítse önmagát, és akkor is talál célt, ha látszólag nincs mit csinálnia. Nem hagyja magát megzavarni, akkor is talál örömet a cselekvésben, ha akár egy magánzárkában sínylődik.

Csíkszentmihályi festőket tanulmányozott, és azt vette észre, hogy az öröm és a kiteljesedés nem akkor jelentkezik, amikor egy festő elkészíti a képét, nem a kész mű láttán, hanem elsősorban alkotás közben éli át az áramlat élményét, amikor kiszakad az idő és a tér síkjából, maga mögött hagyja a hétköznapi nehézségeket, és az alkotás öröme teljessé teszi őt. Akár egy lelkész is érezhet hasonlóan, amikor prédikáció közben átadja magát az ige hirdetésének. Vagy a Szélrózsa szervezői is, amikor a találkozó idején belefeledkeznek feladataikba. Ugyanígy a résztvevők is, amikor a rendezvény programjaiba „belefolynak”.

A flow-élmény tehát nemcsak a lazítás vagy szórakozás pillanatában keletkezik, hanem inkább akkor, amikor egy nehéz vállalkozás közepén teszünk fizikai vagy szellemi erőfeszítést. Amikor a hajóskapitány egyévé válik a hajójával, vagy amikor belefeledkezünk a játék örömeibe, vagy akár amikor zenélés közben a zenész egyetemes harmóniát él át.

Említhetném Teréz anyát is, aki boldog volt, örömmel végezte munkáját, de nagyon nyomorult körülmények között. A segítésben, a diakóniában megtalálta a célt, az örömet: élete áramlatát. Keresztényként ezt a fajta örömet, az áramlás örömét Krisztus követésével találjuk meg, és ezt akarjuk átadni a fiataloknak is. A kihívások és a képességek között a követésben finom egyensúlynak kell lennie, amit a Szentlélek adhat meg. A követés keresztthordozás, de ha valaki betöltkezik a Szentlélekkel, és a Szentlélek ajándékával teszi ezt, akkor igazi örömet talál.

– Az előadások, fórumbeszélgetések menetét is Ön tervezte. Tudom, hogy jelenleg is folyamatosan zajla-

nak a felkérések, de talán van már pár konkrétum, amit meg tud osztani velünk...

– Minden reggel énekel, imádsággal indul majd a nap, ezután biblia-tanulmány következik. Az eddigi Szélrózsa találkozóktól eltérően a biblia-tanulmányok adják a délelőtti súlypontját. Ezek nem áhitatot vagy istentiszteleti prédikációt jelentenek, hanem elmélyült, biblikus, kontextuális, kreatív megvilágítást az aznapi igeszakaszoknak. Ezeket az alkalmakat Szabóné Mátrai Marianna és

A SZERZŐ FELVÉTELE

Szabó Lajos evangélikus, illetve Lovas András református lelkész vállalta.

Ezután a Püspökök órája című blokk fog majd következni. Első nap Lackner Pál tábori püspök, a másodikon napon Ittész János, a harmadikon Fabiny Tamás folytat fórumbeszélgetést meghívott vendégekkel.

Kora délután lesznek a kiemelt előadások. A második nap A közephez vezető utakon – Középpontok bennünk és körülöttünk címmel Giró-Szász András politikai elemző, Csáky-Pallavicini Krisztina pszichológus és Monspart Sarolta, az Országos Egységfejlesztési Intézet életmódosztályának vezetője fog beszélgetni Barthelemy Zsolt moderálásával.

A harmadik nap A kert közepén állt egy fa – Beszélgetés az ember és a természet viszonyáról címmel Kodácsy-Simon Eszter, hittudományi egyetemünk tanársegédje vezet fórumbeszélgetést. A negyedik napon pedig Követés és „áramlat” – Beszélgetés a flow-ról és a Krisztus-követésről címmel jómagam beszélgetek egy lelkésszel, egy sportorvossal és egy festőművésszel.

A kiemelt színpadi beszélgetések után kisebb eszmecsere következnek, egy-egy „központi” témában. A radikalizmusról Pröhle Gergely országos felügyelő és Jakab Attila vallástörténész, a finn népegyháza Baranyai Csaba lelkész és finn vendégei beszélgetnek. Lesz szó a virtuális centrumokról, az egyház és a webkettő kapcsolatáról. Szombaton pedig a cigányság problémái és örömei állnak majd a középpontban; Gáncs Péter és egyházunk cigánymissziói referense, Bakay Péter, továbbá Káli Horváth Kálmán, valamint Balog Zoltán társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkár és Szeverényi János országos missziói lelkész fognak a témáról szót váltani.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA (Forrás: evangelikus.hu)

Megerősödvén a kegyelemben

► **Immár ötödik alkalommal rendezte meg gyülekezeti napját a Veszprémi Evangélikus Egyház-község múlt szombaton Balatonalmádiban, a tóparton. Ez alkalommal Ittzés János püspök, Szabó György egyházkerületi felügyelő és felesége, Bea, illetve Menyés Gyula püspöki titkár, valamint Bedecs Márta, a püspöki hivatal vezetője voltak a vendégek.**

Az egybegyűlteks elsőként *Isó Dorottya* köszöntését hallgathatták meg, illetve éneket tanulhattak a lelkész-nőtől, majd rövid áhítat következett, melyben a napi igék alapján szólt meg Isten biztató üzenete, hogy a kegyelem ege alatt mindnyájan biztonságban vagyunk Krisztusért.

Az áhítat után a püspök a 2Tim 2,1-ben leírt apostoli intelem – „*Te azért, fiam, erősödjél meg a kegyelemben...*” – alapján fogalmazta meg a gyülekezet tagjainak szánt üzenetét. Előadásában az egyház hét ismertetőjegyét vette sorra *Luthernek A zsinatokról és az egyházzól* című irata alapján. Isten ígéje tartja meg a gyülekezetet és annak tagjait, melynek pecsétje, visszavonhatatlan isteni bizonyossága a keresztség. Ebben a kapcsolatban erősít meg az oltári szentség, melyben maga az élet Ura, Krisztus lép velünk közösségre, és tesz

bennünket teste tagjaivá. Isten ígéjének hirdetésére, a szentségek kiszolgáltatására az egyház Ura elhívottakat rendel. Az ő szolgálatukon keresztül a Szentlélek ébreszti és erő-

A SZERZŐ FELVÉTELE

síti a hitet. Így ismeri fel az ember bűneit, melyek elválasztják Istentől, és a bűn megvallása, valamint megbánása után kapja meg a feloldozást, Isten bűnbocsátó kegyelmét. Az imádság ereje töri szét a közösséget megrontó pletykát és rossz hír-keltést, és vezet el oda, hogy hitvalló, Krisztusért a világban hátrányt, ha kell, szenvedést is elviselő, keresztet hordozó tanúkká váljunk.

Az előadást követő jó hangulatú

beszélgetés után a jelen levő házaspároknak az egyházkerületi felügyelő és felesége tett fel kapcsolaterősítő kérdéseket, melyek átgondolása és megválaszolása őszintén feltárta,

hogy ki-ki miért szereti a párját. A tesztlap kitöltése is megmutatta, hogy a szeretet milyen egységet tud létrehozni két ember között.

Menyés Gyula a többiekkel kommunikációs játékokat játszott három csoportban. A résztvevőknek újsághír, tudósítás és élő közvetítés, körkapcsolás formájában kellett bibliai történeteket megfogalmazniuk úgy, hogy a mai kor embere értesüljön róluk. Ötletes és olykor humoros feldolgozások születtek.

Az énekekkel és imádsággal zárult csoportfoglalkozást ebéd és délutáni szabad program követte, melyben lehetőség nyílt beszélgetésre, csónakázásra, játékokra. Éltek is vele felnőttek, gyerekek egyaránt.

Az egybegyűlteks megtapasztalhatták, hogy az együttlét során megerősödhetnek a kegyelemben, a testvéri közösségben. Terveik szerint jövőre ismét megrendezik a gyülekezeti napot.

■ ISÓ ZOLTÁN

Pillantás a múltba

Nemcsak gyülekezettörténeti, de egyháztörténeti szempontból is értékes és különleges az a 18–19. századból származó, kézzel írt dokumentumgyűjtemény, amelyet *dr. Sajó Tamás* művészettörténész ismertetett a csömöri evangélikusokkal a június 20-án tartott gyülekezeti napjukon (*felvételünkön*).

A vaskos papírtáblába kötött, kottázott disznóbőr gerinccel megerősített kézirat közel ötven lapot foglal magába. A száz évet felölélő, különböző ügyekről készített dokumentumok latin, tót, német és magyar nyelven rögzítették az egyházköztség életének fontos eseményeit. A legkorábbi feljegyzés 1798-ban kelt: az akkori lelkész által írt latin nyelvű gyülekezettörténeti összefoglalás szerint a helyi evangélikusság gyökerei 1717-ig nyúlnak vissza. De un-

1729-ben íródott csömöri lelkészi „híványlevél” 1798-ból való pontos másolata is. (Az iratok eredeti szövegei és készülő magyar fordításai nyomom követhetők a közösség honlapján a <http://csomor.lutheran.hu/forrasok> címen.)

A harmadik alkalommal – a gyülekezet harmincas-negyvenes éveiben

járó tagjai által – megszervezett gyülekezeti napon *dr. Szabó Lajos* teológiai tanár hirdette Isten ígéjét a dél-előtti istentiszteleten *Szabóné Mátra Marianna* liturgiai szolgálatával.

Az „öregifi” által bográcsokban főzött ebéd közös elfogyasztása után tanévzáró istentisztelettel búcsúztatták a gyermekek és a felnőttek az elmúlt óvodai és iskolai évet. Az ezt követő gyülekezettörténeti előadás végén *Johann Gyula* helyi lelkész igei gondolatai zárták a napot.

■ BODA ZSUZA felvétele

KIRÁNDULÓ GYÜLEKEZETEK FIGYELMÉBE

Pákozdi panoráma, katonák között

► **Talán semmi nem áll olyan messze a Biblia szellemétől, mint az emberélet kioltása, most mégis az erre szakosodott emberek, a katonák előtti tisztelgésre invitálom a kedves olvasót. Igaz, itt nem ördögi rafinációval megtervezett és elkészített, sokszor műszaki csodának tekinthető szerkezeteket és kezelőiket ismerhetjük meg, hanem éppen ellenkezőleg: a béke megteremtésén, fenntartásán és megőrzésén örökös ember küzdelmes napjaiba enged bepillantást a kiállítás. S mert a hely szelleme kötelez a pákozdi katonai emlékparkban, természetesen részt kapott a pákozdi csatát bemutató kiállítás is.**

Modern beléptető rendszeren át lehet bejutni a korábban is hasonló funkciót betöltő, ám sokkal szerényebb kialakítású területre. Az elmúlt évek fejlesztéseinek eredményeként

vó mészáló oszlop hatalmas felkiáltójelként hirdeti a nemzet szabadságharcgyőztes pákozdi csatájáról, s valóban elcsendesedést, főhajtást vált ki a szemlélőből. Narrátor magyarázza el a csata részleteit, sőt egy méretarányos terepasztal segítségével nyomon is követhetők, megidézve a véres ütközetet, az ellenfelek stratégiáját és a pillanatról pillanatra változó harci helyzetet. A kisebb magyar hadat

győzelemre vezető *Móga* tábornok és katonái megállították, majd megfutamították a Jellasics horvát bán vezette horvát és császári-királyi inváziós haderőt, példát mutatva ezzel nemcsak a hazának, de egész Európának bátorságból, hősiességből, hazaszeretéből.

A kiállítás tablók, korabeli tárgyak valamint egyenruha-bemutató segítségével villantja fel a szabadságharc korát és nevezetesebb arcait.

Az ezernyolcszázas évek közepét megidéző kiállítás megtekintése után nagyot lépünk előre az időben. Az épület mellett az első világháború harcászati sajátossága, egy lövészárk-rendszer tekinthető meg. A dimbesdombos oldalba vágott, kanyargós árkot végigjáróknak táblák szemléltetik a katonák cseppet sem könnyű életét az eléggé kétes biztonságot nyújtó lövészárkokban folyó háború idején.

Ismét ugorva egyet az időben, az egykori fogadóépületben a közelmúlt katonai relikviáit nézhetjük meg. Lehetőséget kínál ez egyszersmind arra, hogy a katonaságot szerencsére már csak hírből ismerő ifjabb nemzedék számára is kézzel fogható valósággá váljék a mindig vidám katonatörténetek gyakori főszereplője, a stoki, láthassanak egy katonásan bevetett ágyat – e művelet elsajátítása oly sok újonc életét keserítette meg az első hetekben –, de akad csajka, katonai étkezéslet vagy nyakban hordott személyi azonosító lapocskja, közkeletű nevén dögcédula is.

A kiállításról a teraszra kilépve pompás panorámában gyönyörködhetünk. Lábunk előtt a Velencei-tó mocsaras, zsombékos víztükrét, mögöttünk a Velencei-hegység lankáit csodálhatjuk meg.

Az emlékpark újdonsága kicsit lejjebb várja a látogatót. A legújabb kori katonaság néhány eszközét tették közszemlére, olyan ruhákat és használati tárgyakat, amelyeket jobbra csak híradókban, esetleg akció-

ganisztántól Vietnamig a föld számtalan országából, ahol magyar békefenntartók megfordultak a mögöttünk hagyott évtizedekben.

A szépen gondozott park, a kellemes környezet, a csodás panoráma önmagában is kellemes időtöltést, programot ígér. A nem igazán olcsó belépőből csoportoknak, családoknak kedvezményeket adnak, érdemes tehát előzetesen érdeklődni a 22/732-002-es telefonszámon, de sok hasz-

megalakult Kempp – Katonai Emlékpark, Pákozdi – logóján is jelzi fő hivatását: főhajtsa a honvédeknek. Ami utalás arra is, hogy méltó emléket állít az 1848–49-es forradalom és szabadságharc hős katonáinak.

A gondozott parkolóból első utunk a távolról is jól látható obeliszkhez, a pákozdi csata emlékművéhez vezet, ám előbb megállunk a tizenhárom aradi vértanút megidéző faragott fas-oszlopok mellett. A talapzatán nyug-

A szomszédságában álló épület alsó szintjén lévő állandó kiállítás ismeretekkel is szolgál a szabadságharc győztes pákozdi csatájáról, s valóban elcsendesedést, főhajtást vált ki a szemlélőből. Narrátor magyarázza el a csata részleteit, sőt egy méretarányos terepasztal segítségével nyomon is követhetők, megidézve a véres ütközetet, az ellenfelek stratégiáját és a pillanatról pillanatra változó harci helyzetet. A kisebb magyar hadat

A SZERZŐ FELVÉTELE

filmekben láthat egyszerű földi halandó. Nem nehéz kitalálni azonban, hogy a kiállítás igazi slágere – a nagyobbacska fiúk körében egészen biztosan – a repülőgép-szimulátor. Egy ügyes számítógépes program és a valóságoshoz hasonló pilótafülke, no meg botkormány, gázkar és egy tévéképernyő segítségével a vállalkozók vadászgépkben érezhetik magukat, amint elsuhanak vagy éppen orsókat írnak le a térképszerű táj fölött. Az emeleti részen magyar katonai missziók relikviáit, ismertető anyagainak helyezték el tárlókban Af-

nos információval, sőt előre bejelentkezési lehetőséggel szolgál honlapjuk is a www.kempp.hu címen.

Ha azonban valaki nem akarja valamennyi kiállítást megnézni, csak sétálni, netán megpihenni szeretne az autópálya mellett, annak is érdemes felkeresnie az emlékparkot, hiszen a pályáról közvetlen lehajtója van, és zárt, rendezett, biztonságos parkolóval, kávézóval fogadják a betérőket. Ilyenkor természetesen nem kell belépőjegyet váltani, csak a parkolási díj megfizetése kötelező.

■ GYARMATI GÁBOR

In memoriam Taschner Erzsébet

Taschner Erzsébet Budapesten született 1923. február 15-én. Édesapja, *Taschner Ferenc* MÁV-segédtsízt volt, édesanyja *Paul Erzsébet*. Az édesapa korai halála után az édesanya egyedül maradt a két leánygyermekkel, Erzsébettel és nővérével, *Ilonával*. 1932-ben költöztek Ferencvárosba. Erzsébet itt kezdett vasárnapi iskolába járni, amelyet *Kermeszky Éva* diakonissza testvér vezetett. Édesanyjával már ekkor jártak a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület Üllői úti délutánjaira, ahol több diakonisszával is megismerkedtek. Konfirmációjára a Deák téri gyülekezetben került sor 1937-ben.

Ez időben már komoly elhatározás volt benne arra, hogy diakonissza legyen. Amikor 1941. július 1-jén belépett az anyaházba, édesanyja igen boldog volt, hiszen ő azért imádkozott, hogy legalább az egyik lánya diakonissza legyen. Ekkor még nem sejtette, hogy nem sokkal később másik lánya is felölti majd az egyenruhát.

A diakonisszaképző kurzus elvégzése után Erzsébet testvér első szolgálati helye Uzdón volt, a gyermeknapköziben. Rendes diakonisszává 1950. november 19-én avatta *Zulauf Henrik*, a Fébé lelkésze. Avatási igéje Ef 5,1–2 volt: „*Legyetek tehát Isten követői, mint szeretett gyermekei, és éljeteK szeretetben, ahogyan a Krisztus is szeretett minket.*”

A Fébé felosztatása 1951-ben a rákoskeresztúri árvaházban érte Taschner Erzsébetet. Munkát sehol nem kapott, mert diakonissza volt. Végül, ismeretség révén, egy VI. kerületi óvodában jutott álláshoz. Elvégezte az óvónőképzőt, és innen is ment nyugdíjba 1979-ben.

A Fébé újraindulásakor, 1990-ben főnökasszony-helyettesnek választották meg, majd 2001-től a főnök asszonyi teendőket látta el.

Isten ajándékának veszem, hogy az utolsó hét évben együtt szolgálhattunk. Sokszor utaztunk együtt, hosszabb-rövidebb utakon. Különös szeretettel emlékezem ezekre az órákra. Amikor autóval mentünk, ügyelt arra, hogy beszédével ne zavarjon a vezetésben. Így is – nemegyszer – volt alkalmunk komoly, teológiai témákról beszélgetni. Más alkalommal egyszerűen csak rácsodálkoztunk egy-egy naplementére.

Ura, akit egész életében nagy hűséggel szolgált, június 10-én hazahívta őt. Ravatalánál, az Újpesti temetőben június 22-én álltunk meg. Isten vigasztaló üzenetét Mt 5,7 alapján hirdettük, amely a Fébének is vezérigéje: „*Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek*”, s abban a hitben várjuk a feltámadást, hogy a boldog Isten örök boldogságot készített az őt szeretőknek.

■ VEPERDI ZOLTÁN

HIRDETÉS

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Június 27-én, a Szentháromság ünnepe utáni negyedik vasárnapon 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Mohácsról. Igét hirdet *Németh Pál* lelkész.

Istentiszteleti rend • 2010. június 27.

Szentháromság ünnepe után 4. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 6,36–42; Róm 8,18–23. Alapige: Ézs 48,12–19. Énekek: 67., 474.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. dr. Bácskai Károly; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. dr. Varga Gyöngyi; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstüch M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (úrv., orgonazenés) Gáncs Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. dr. Joób Máté; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Joób Máté; **Budagyöngye, XII., Szilárdi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 72. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Grendorf Péter; **Rákoscса, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Grendorf Péter; **Rákosliget, XVII., Gőzon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., út 83. (református templom)** de. 8. Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **BudafoK, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2. (úrv.); **Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás** de. fél 12.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Lelkészevangélizáció Gyenesdiáson

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkészeinek és azok családjainak kicsiny csapata minden munkaév végén evangélizációra gyűlik össze a gyenesdiási Kapernaumban, hogy az ige erejével töltsék össze.

Idén a június 14. és 17. között zaj-

lott alkalom igehirdetői szolgálatát – *Jézus levelet ír nekünk* címmel – *Lup-ták György* végezte. A Bács-Kiskun Egyházmegye esperese a hét kis-ázsiai gyülekezetnek írt – *Jelenések könyvebeli* – levelek alapján gondolta végig egyházunk és a lelkészi szolgálat

gondjait és örömeit. A konferencia résztvevői meghallgathatták *dr. Ittész Gábor* egyetemi tanár *Melanchthon-ról*, valamint *dr. Richard Carter* amerikai evangélikus professzor jó cselekedetekről szóló előadását is.

■ M. Gy.

Természeti csapással sújtott tréning

„Csapatépítő tréning” résztvevői lehettek a Déli Egyházkerület lelkészcsaládjai és – idén először – az egyedülálló lelkipásztorok is. A június 17. és 19. között zajlott csabai rekreációs napok a reggeli és esti áhítatok, a fürdőzés és városnézés révén lehetőséget kínáltak a testi-lelki feltöltődésre, a szolgálatban állók közötti közös-

Vihar előtt – Békéscsabán

ség erősítésére. A közel száz résztvevő a békéscsabai evangélikus gimnázium kollégiumában kapott szállást, a társaság innen indulhatott a különféle programokra. Az egyik – a mezőhegyesi ménésbirtok megtekintése – azonban elmaradt; a jó hangulatúnak induló kiruccanás a rövid ideig tartó, ám annál intenzívebb vihar miatt sajnálatos módon „katasztrófaturizmussá” változott...

■ – GAZSU –

A jégverte csanádalberty evangélikus templom

Takaros pitvarosi porta a természeti csapás után

Zalaegerszegről indultak

„*De én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!*” Józs 24,15

Zalaegerszeg, Zala megye székhelye a Zala folyó jobb partján, dombok között, tágas völgyben fekvő város. Lakóinak száma meghaladja a 61 ezret. Vallási megoszlás szerint a felekezethez tartozók 92 százaléka római katolikus.

A 2001-ben tartott népszámlálás során a város közigazgatási területén élők közül 983-an vallották magukat

pedésével – függött össze. A 19. század közepétől lassú, de folyamatos növekedés tapasztalható a zalaegerszegi evangélikus lakosság számának alakulásában. 1875-ben lélekszámuk 24, a századforduló idejére pedig meghaladta a százat. 1897-ben Zalaistvánd fiókegyháza, 1902-ben anyaegyház. Neogótikus temploma 1907-ben, szemet gyönyörködtető (2002-ben felújított) parókiája 1928-ban épült.

Magyarország szinte mindegyik tájegységéről kerültek ide hosszabb-rövidebb időre evangélikusok, de a gyü-

közül ma hatan hirdetik Isten igéjét az ország különböző településein. *Dr. Blázy Árpád* (Budapest-Kelenföld) 1987-től, *Nagy Veronika* (Csengőd–Páhi–Kaskantyú) 1989-től, *Loós Csaba*, a mérnökből lett pap (nyugdíjas) 1994-től, *Sefcsik Zoltán* (Szekszárd) 1996-tól, *Kollerné Loós Zsuzsanna* (Szentgotthárd) 1997-től, *Szigethy Szilárd* (Tab) 2001-től egyházunk felavatott lelkésze.

Nem mindennapi élmény részesei voltak ez év június 6-a délutánján a gyülekezet érdeklődőbb tagjai. A mindössze kétéves múltra visszatekintő nőgyelet szervezésében négy, Egerszegről indult, ma is szolgáló lelkésszel – Loós Zsuzsannával, dr. Blázy Árpáddal, Sefcsik Zoltánnal és Szigethy Szilárdal – találkozhattak szeretetvendégség résztvevőiként.

A halaszthatatlan elfoglaltsága miatt távol maradt Nagy Veronika levélben köszöntötte meghívóit. Loós Csaba a gyülekezet tagjaként, házigazda módjára (felesége a nőgyelet elnöke) volt jelen. Hasonló és teljesen eltérő háttér, evangélikus, református és katolikus gyökerek kerültek felszínre egy-egy életút bemutatásakor. Közös volt a hivatást érlelő gyülekezeti múlt, s közös a jelenük, mert mindnyájan Urunk és egyházunk elhívatott szolgálói.

A találkozóan keretet biztosító, családtagok jelenlétében zajlott szeretetvendégségen elhangzott bizonygatótevételekből az egybegyűlték erősödtek a hitben, s hálásan köszönik Urunknak, hogy kis közösségükből többen meghallották szolgálatra hívó szavát.

■ DR. JÁNI JÁNOS

A gyülekezet négy volt lelkésze (Loós Zsuzsanna, Szigethy Szilárd, Sefcsik Zoltán és dr. Blázy Árpád) az egyházközség szeretetvendégségén

evangélikusnak. Az egyházközséghez tartozó – Zala északnyugati részét magába foglaló – hatalmas területen, szórványban 337-en éltek. Nagyobb számban (40-en) Lentiben és a hajdan evangélikus szigetként számon tartott Barlahidán (50).

Zalaegerszegen a lutheránusok megjelenése a település polgárosodásával – iparosok, értelmiségiek letele-

lekezet végleges otthonra talált, alapító tagjai főképp Kemenesaljáról és a Vendvidékről származtak. A múlt század második felében végbement társadalmi változások következtében jelentős számban telepedtek le a városban Zalaistvándról, Barlahidáról és Pusztaszentlászlórlól érkezett hívek.

A zalaegerszegi templom egykori látogatói, a gyülekezet hajdani tagjai

A Szentírás növényeinek világában

Gyermek-bibliaköri barangolás Cinkotán

„Elszárad a fű, elhervad a virág,
de Istenünk igéje
örökre megmarad.” (Ézs 40,8)

► Egy új tanév, félév kezdetekor mindig nagy kérdés a lelkészek, hitoktatók számára, hogy mi legyen egy-egy gyülekezeti csoport tematikája, amelynek segítségével feldolgozzák, értelmezik Isten igéjét. A kisebbek esetében talán még nehezebb a választás, hiszen a bibliai történetet úgy kell egyszerűen elmondanunk, hogy ne vesszen el belőle az üzenet lényege.

Mi sem lehet kézenfekvőbb és ugyanakkor érdekfeszítő is egy kisgyermek számára, mint saját környezetének, mindennapi „tárgyainak” alapos vizsgálata. Így a tavaszi félév gyermek-bibliaköri sorozataként – az országos hittanverseny témájával összhangban – a Szentírás növényeit választottuk.

Az ó- és újszövetségi történetekben a valódi „főszereplők” soha nem maguk a növények, mégis fontos szerepet játszanak az üzenet megértésében. A körülöttünk lévő természet olykor valóban segítségünkre volt a foglalkozásokon: a nádsíp hangja, az izzóp illata, a gyümölcsök íze, az apró magvak tapintása élőbbé tette a történeteket. Ezekről vágással, ragasztással, hajtogatással, színezéssel egy-egy apró emlék is készült, melyet a gyerekek hazavihettek, és felkerült a falújságra is. Az utolsó alkalommal pedig játékos vetélkedő keretében elevenítettük fel a félév során hallottakat.

Ehhez a témához kapcsolódott a június 13-i tanévzáró istentisztelet is. Isten iránti hálaadással érkezünk a templomba, hiszen nem volt hiábavaló egy munkaév sok fáradsága, szervezése, hívogatása, közös munkája. Jó volt látni, ahogy a családok több nemzedéke foglalt el egy-egy padot. Jó volt hallani a gyermekek izgatott, jókedvű nyüzsgését. Jó volt megtapasztalni, hogy az elvégzett munka gyümölcsöt termett.

Isten színe elé járulva készültünk fel az ige üzenetének befogadására. Az istentisztelet előtt kis cédulákra írt bűnök, szívünket nyomasztó terhek felolvasásával kértük mennyei

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla

Atyánk bocsánatát, majd örömmel fogadtuk a feloldozás szavait.

A lelkész, Vető István Ézs 40,8 alapján hirdette Isten igéjét, ezután

FOTO: SMIDELIUSZ ANDRÁS

pedig a gyermekek, kis kosarakkal körbejárva a padokat, mazsolával, mandulával, virágokkal és még sok más gyümölcssel, terménnyel kínálták a híveket.

Különböző korosztályok – óvodások, hittanosok és az ifjúság tagjai éppúgy, mint szüleik, nagyszüleik – szólaltak meg az istentisztelet liturgiájában. A gyermekek emlékeztetőkül egy saját készítésű ígés lapot vihettek magukkal, az ígéhirdetés alapigéjével.

Az istentisztelet közös imádsággal zárult, amelyet a gyülekezet vezetői, presbiterei olvastak fel – kifejezve azt, hogy a tanévzáró istentisztelet nem csupán a gyermekek ünnepe, hanem az egész gyülekezet hálaadása.

Amikor a félév lezárásaként megfogalmazódott egy kirándulás gondolata, rögtön a Vácrátóti Botanikus Kert jutott eszünkbe. (Ezen a huszonhét hektáros területen látható hazánk leggazdagabb tudományos élőhely-gyűjteménye.)

Több mint negyvenen – vasárnapi iskolások, hittanosok és szüleik, nagyszüleik – keltünk útra. A kitűzött június közepi nap időjárása sajnos nem kedvezett a szabadtéri programoknak.

A reggel borúsán indult, és ahogy elhagytuk Cinkotát, csöpörögni kezdett az eső. Azonban még ez sem szegte kedvünket. A reggeli áhítat Noé történetét elevenítette föl, és habár utunk során nem láttunk szivárványt, a nap folyamán mi is megtapasztaltuk Isten gondoskodó szeretetét.

Úti célt változtatva Vác felé vettük az irányt, ahol Detre János esperes rendelkezésünkre bocsátotta a gyülekezeti ház valamennyi termét, amit ezúton is hálásan köszönünk.

A közös éneklést játékdélelőtt követte. Jó volt látni, ahogy a kiskamaszok az óvodásokkal együtt énekeltek és játszották a körjátékokat, a különböző ügyességi és labdajátékokat.

A délelőtt hamar elrepült, és mivel az eső is elállt, elindultunk az arborétumba, ahol a szemerkélő eső ellenére tettünk egy sétát. Következő állomásunk Galgamácsa volt, ahol megnéztük Vankóné Dudás Juli emlékházát. Az itt látható festmények és tárgyak a gyerekek számára mint egy képregény jelenítették meg a régmúlt idők falusi életének fontos mozzanatait.

Hazafelé élményekkel telve néhányan már a következő kirándulást tervezgették. Sok úti cél felmerült, hiszen jövőre – e téma folytatásaként – a Bibliában szereplő állatok segítségével szeretnénk feldolgozni az egyes történeteket.

■ VGJ

A sorozat tematikája és az istentisztelet liturgiája letölthető a cinkotai gyülekezet honlapjáról: <http://cinkota.lutheran.hu>

EVÉL&LEVÉL

Megtapasztalásom és ijedelmem

Pécsett heti rendszerességgel végzünk beteglátogatást, a klinika kápolnájába áhítatra hívogatást. Még ősszel egy ilyen alkalommal találkoztam egy beteggel, akiben már kialakult a *Fabiny Tamás* püspök által az *Emese álma és egy püspök álmatlansága* című cikkében (*Evangelikus Élet*, június 13., 6. o.) említett eszmei zűrzavar. Ezt a találkozást Piliscsabán a gyülekezeti munkatársi továbbképzésen is megosztottam az egybegyűttekkel. A többségi vélemény az volt, hogy nem kell vele foglalkozni, akkora ostobaság! (De mivé nőheti ki magát?!) A püspök úr cikke juttatta ezt újra eszembe.

Visszátérve tehát a klinikán történt őszi esetre: egy férfi beteg (körülbelül harminc-negyen év közötti), miután meghallgatta a mondandómat, felült, teljesen felvillanyozódva könyvet vett le a szekrénykéjéről, és – nem akartam hinni a fülemnek! Szerencsémnek tartottam, hogy korábban már hallottam a „Magyar Bibliáról” és utána is néztem a neten. Az „eredménytől” akkor is teljesen elképedtem! Arra akkor gondolni sem mertem, hogy van épelméjű ember, aki azt a sok sületlenséget el is hiszi.

És most már itt ül előttem egy áldozat. Betegségét feledve, felvillanyozódva, lelkesen csak sorolja. Egy-két példa a szóáradatából. „Jézus magyar volt!!!” „A keresztény Bibliák a sátán koholmányai!” „Még a legalja (így!) cigányember sem hagyná, hogy a párja istállóban szüljön...” – és dőltek belőle a „bizonyítékok”, könyvcímek... alig megállíthatóan.

Csoportjaik vannak már, van honlapjuk, vannak kiadványaik, a sámánizmus, a magyar „öntudat” félelmetes keveréke, felhasználva Jézust... és hirdetik elveiket nagy lelkesedéssel és lendülettel.

Persze aztán szóhoz jutottam, felocsúdtam, próbáltam valamit mondani a szeretetáldozatról... de őrajta ez már nem fogott. Így is negyedórán át győzködtük egymást. Szerencsének éreztem, hogy egyedül volt a szobában, ezzel vigasztaltam magam.

Azóta is foglalkoztat, félelmetesen kevésnek éreztem a tudásomat vele szemben. Beszélünk kell róla, imádkoznunk a megtévesztettekért... Nem maradhatunk közömbösek, némák!

Erős vár a mi Istenünk!

SCHMIDT JÓZSEFNÉ (Pécs)

Egy lépéssel közelebb

Mintegy két hónapja adtunk hírt arról, hogy Szentetornyán (Orosháza) az idei *Közös asztal* cigánytábor szervezői összejöttek a helyszín bejárására, a program összeállítására.

Három eredménye volt az első lépésnek. Fölmértük, hogy az „infrastrukturális háttér” enyhén szólva nem lesz alkalmas luxusigények kielégítésére, és lépéseket tettünk a lehető legpraktikusabb helyzet megteremtésére; az eltervezett program minden részlete teljesülhet, és nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy igen változatos és nívós lesz (kirándulás, strand, kézműveskedés, cigány kultúrával kapcsolatos előadások, irodalmi, zenei összeállítás, az Amaro Del kárpátaljai cigányzenekar biztonságtevő koncertje, reggeli-esti áhítatok); külön feladatot jelent majd a helyi cigányság bevonása a tábor életébe, illetve az ebből adódó várható zökkenők kezelése, enyhítése.

Lényegében ezért jöttünk össze az elmúlt héten, és jutottunk elfogadható megoldásra. Ami egyértelműen látszik: sok résztvevő részéről is szükség lesz az igazi szolgáló lelkületre, megpróbáltatik majd hitünk, szeretetünk, türelmünk, alkalmazkodási képességünk – és természetesen egy percre sem akarjuk szem elől veszíteni az evangélizációs jelleget.

Mostani közös készülésünkkel egy lépéssel közelebb kerültünk ahhoz, hogy július 30-án úgy ülhessünk majd le a „közös asztalhoz”, hogy augusztus 3-án, a tábor végeztével áldással állhassunk fel.

Akit nem riasztott el ez az őszinte beszámoló, sőt kedvet kapott egy minden tekintetben rendkívüli táborban való részvételhez, az július 12-ig jelezheti ebbéli szándékát *Bakay Péternél* (20/824-5742).

A táborról részletes információ fog megjelenni hirdetés formájában az *Evangelikus Életben*.

BAKAY PÉTER (Sárszentlőrinc)

Adj nekünk szeretetet, Uram! – A Pécsi Evangelikus Kórus hangversenye

A pécsi evangelikus gyülekezet kórusa június 13-án tartotta évadzáró hangversenyét a Dischka Győző utcai templomban. Hagyomány, hogy az énekar minden évben ízelítőt ad gazdag repertoárjából a nyári szünet előtt. A pécsiek mindig örömmel várják ezt az alkalmat, zenei áhítatot.

Pitoni Szárnyaljon énekünk az Úrnak című kórusművével kezdték műsorukat *Lovász Péterné Balázs Magdolna* karnagy vezetésével, majd egy Bach-korál következett *Hadd szóljon énekem* címmel. Lendületes előadásával, tisztán csengő énekével mindkét kompozíció magával ragadta a hallgatóságot. Ezt követően *Varsányi Ferenc* lelkész meleg szavakkal köszöntötte az egybegyűlteket, és a szeretet fontosságáról, életünkben, hitünkben betöltött szerepéről szólt.

Johann Sebastian Bach műveit mindig szívesen éneklük a pécsi dalosok. Ezúttal folytatásként a 38. kantáta nyitó és záró tétele szólt meg. A csellósólamot *Lovász Tamás*, a continuót pedig *Siptárné Balázs Hajnalka* játszotta. Lovász Tamás évek óta rendszeres szólistája a hangversenyeknek. Idén Bach D-dúr, gordonkára írt szólószvitjéből a *Prélúdiumot* mutatta be igényesen. Az est másik szólistája a fiatal, tehetséges *Gógl Irisz* volt, aki *Händel Messiás* című oratóriumából egy szoprán áriát énekelt cselló- és orgonakísérettel.

A kórus egyik kedvenc komponistája *Felix Mendelssohn*. Ez alkalommal a 42. zsoltár 5. és 6. tételét szóltatták meg Gógl Irisz és Balázs Hajnalka közreműködésével, majd az a cappella 43. zsoltár csendült fel.

A kórus jól kimunkált, szívből áradó, tiszta éneke az egész hangversenyre jellemző volt. A pécsi evangelikus gyülekezet énekkara igazi közösséggé formálódott az elmúlt évek alatt. A kórusvezető munkáját rendszeresen segíti szólambetanítással *Tillainé Merácz Ágnes*. Igazi befogadó közösség az övék, amiben a kórusvezetőn kívül nagy érdeme van Varsányi Ferenc lelkésznek is, aki éveken keresztül maga is énekelt a kórusban. Reméljük, hogy új szolgálati helyén is felidézheti a zsoltárokból azt a mottót, melyet Pécssett búcsúként ezen a koncerten mondott mindannyiunknak: „Adj nekünk szeretetet, Uram!”

TÖRTELY ZSUZSA (Pécs)

Ki az Úr?

A Pest megyei Galgagyörk község egy magáéval azonos lélekszámú árvízkárosult községet keresett, hogy adományozással segítse a rászorulókat. A kilencszázhatvan lelkes Felsődobosza (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) község polgármestere, Bene Klára június 13-án délután vette át a gyűjtés eredményét.

Szenháromság ünnepe utáni második vasárnap – Pintér János evangelikus lelkész támogatásával – az istentisztelet keretein belül szerveződött árvízkoncert helyi előadók fellépésével. *Nagy Eszter* hegedűművész a komolyzenei

vonalat képviselte, *Nagy Gabriella és Lőrík László* népdallal készült, a Harangvirág citerazenekar Galga menti

Nagy Gabriella és Lőrík László

népdalcsokrot ajándékozott a közönségnek. A Magyarok Szövetsége által szervezett tehetségkutató verseny első helyezett lányai magyarbó-

di népdalokat énekeltek. Kis zenekarunk is kitett magáért, kezdő és haladó harmonikásaink – ez utóbbiak országos verseny első helyezettjei, aranydiplomás, nívódíjas páros – színes repertoárt adtak elő. A zongorán tanulók közül pedig négy lány mutatta be tudását. *Danis Anikó* kántor is támogatta a célkitűzést.

A koncert teljes bevételét – kilencvenötezer forintot –, valamint tizenhétézer forintnyi, névvel leadott pénzadományt és egy mikrobusznyit egyebet (vizet, tartós élelmiszert, ruhát stb.) még aznap személyesen vittük el Felsődoboszára.

A látottak, hallottak után – huszonnyolcezer tonna homokot és közel háromszázezer homokzsákot mozgattak meg, hogy mentsek a községet! – nyugodt szívvel hagytuk ott mindazt, amit vittünk. Mi az úr? A víz. De hogy ki az Úr? Ugye egyértelmű?

■ NYILAS MÁRIA

HÍREK, HIRDETÉSEK

Jótekonysági hangverseny lesz a fel-sőzsolcai árvízkárosultak javára a PIM-fesztivál keretében június 27-én, vasárnap 20 órakor. Közreműkö-dők: *Kaláka* együttes, *Muzsikás*

„*Én, az Úr, elhívtalak az igazsá-gért, én fogom a kezedet.*” (Ézs 42,6a) Isten iránti hálával tudat-om, hogy július 3-án, szombaton 10 óra 30 perckor a szombathe-lyi evangélikus templomban tar-tandó ünnepi istentiszteleten *Ittész János*, a Nyugati (Dunán-túli) Egyházkerület püspöke lel-késszé szentel. Szeretettel vá-rom Önt és kedves családját ün-nepünkre és az azt követő szere-tetvendégségre.

Papp Judit

együttes, *Sündörgő* és *Vujicsics* együt-tes. A koncertre belépőjegyet nem árulunk, az önkéntes pénzadomá-nyokat a helyszínen gyűjtjük, és a Magyar Ökumenikus Segélyszerve-zet segítségével juttatjuk el a rászor-ulóknak. Helyszín: Petőfi Irodalmi Múzeum – szabadtéri színpad (1053 Budapest, Károlyi M. u. 16.).

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

60/175/75, káros szenvedélyektől mentes, független férfi házasság cél-jából keres kedves, hívő, komoly hölgyet. 70/521-6292

Templomok, templomtornyok fel-újítása, villámvédelem kiépítése. 26 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

Keresztény, diplomás társkereső. 30/254-0414. www.prokrisz.hu

FIZESSEN ELŐ
LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 27-étől július 4-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
10.04 / Kossuth rádió <i>Evangelikus istentisztelet közvetítése Mohácsról.</i> Igét hirdet Németh Pál lelkész. 11.20 / m1 <i>Az evangélikus egyház szeretetszolgálat</i> 20.05 / TV2 <i>Számkivetett (amerikai kalandfilm, 2000) (138')</i> Chuck Noland karrierje csúcsán álló topmenedzsert (Tom Hanks) az ünnepek előtti utolsó szolgálati útján szörnyű baleset éri. Senki sem éli túl a viharba keveredett gép lezuhanását, csak ő marad életben, valahol Malajzia felé a szétszórt szigetek világában. Chuck mindent latba vet a trópusi szigeten az életben maradásért... Négy évig tart kalandja.	10.00 / Torony Rádió (Békés) <i>Lelki szósz (evangélikus félóra)</i> 10.35 / Duna Tv <i>Ködbe vesző emlékezet (magyar ismeretterjesztő film, 2006) (48')</i> 12.53 / Bartók Rádió <i>Az MR Énekkarának hangversenye Bárdos Lajos születésének 100. évfordulója tiszteletére</i> 19.00 / m2 <i>Budapest (magyar dokumentumfilm, 1998) (52')</i> 20.00 / Duna II. Autonómia <i>Még mindig ültetek fákat... (magyar dokumentumfilm, 2000) (65')</i> Mátis István evangélikus lelkész portréja 21.00 / Filmmúzeum <i>A turné (magyar filmszatíra, 1993) (90')</i>	4.35 / m2 <i>Az Árpád-kor templomai (magyar dokumentumfilmsorozat, 1999)</i> 10.00 / PAX <i>Az ember tragédiája I. felvonás. Az Evangélium Színház előadása</i> 12.05 / Bartók rádió <i>Az Erkel Ferenc Kamarazenekar hangversenye</i> Benne: Bach 84. kantátája (Ich bin vernügt) 20.30 / Duna Tv <i>Hideg napok (fekete-fehér magyar filmdráma, 1966) (96')</i> 22.20 / M. Katolikus Rádió <i>A két középpont</i> Gyökössy Endre könyvéből Poór Tünde olvas fel. 23.00 / Filmmúzeum <i>A Hídember (magyar történelmi film, 2002) (140')</i>	5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Schubert: C-dúr mise 11.05 / Kossuth rádió <i>A Hely (riportműsor)</i> 14.25 / RTL Klub <i>Visszatérés a titkok kertjébe (amerikai–német–angol családi kalandfilm, 2000) (100')</i> 15.05 / Duna Tv <i>Családi kép tők jó helyen (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2006) (10')</i> 6. rész: Pilisi len, Nagyszénás 16.34 / M. Katolikus Rádió <i>Testvéregyházaink életéből</i> Jelentések a protestáns világból 22.35 / Duna Tv <i>„Kezdetben adott kegyelem” (magyar koncertfilm, 2010) (48')</i>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
8.00 / Duna Tv <i>Arcélek.</i> Juhász Judit, a Magyar Katolikus Rádió vezetője 14.00 / Bartók rádió <i>A hét zeneszerzője: Nyikolaj Rimszkij-Korszakov</i> Természet, vallás, filozófia 14.10 / m2 <i>Hétmérőföld (40')</i> Dunaszerdahely 14.40 / RTL Klub <i>A béranya (amerikai filmdráma, 1995) (87')</i> 15.06 / Hír Tv <i>Életek éneke (magyar dokumentumfilm, 2006) (90')</i> 19.35 / Bartók rádió <i>A Purcell Kórus és az Orfeo</i> Kamarazenekar hangverse-nye. Bach: János-passió 22.15 / Duna Tv <i>Caracas – Szerelem mindhalálíig (venezuelai filmdráma, 2000) (91')</i>	5.45 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 11.05 / TV2 <i>Életem értelme (amerikai filmdráma, 1998) (127')</i> 14.50 / Duna Tv <i>A mindenséggel mérd magad (magyar ismeretterjesztő filmsorozat, 2008) (11')</i> 4. rész: Árammérés 22.00 / m2 <i>A pingpong királya (svéd filmdráma, 2008) (107')</i> 22.30 / Kossuth rádió <i>Esti beszélgetés – a tudományról</i> 23.00 / Bartók rádió <i>Ars nova</i> Benne: Szokolay Sándor: Szólószonáta no. 2. Op. 141. 00.10 / Duna Tv <i>Az ij (dél-koreai–japán romantikus dráma, 2005) (90')</i>	8.00 / Viasat History <i>Megszentelt muzsika (angol dokumentumfilm sorozat, 2008)</i> Palestrina és a pápák 10.00 / Kossuth rádió <i>Közvetítés a kajak-kenu Európa-bajnokság 1000 méteres döntőiről</i> 10.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lelki szósz (evangélikus félóra)</i> 12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> 17.00 / Bartók rádió <i>Klasszikus és dzsessz</i> Fassang László orgonahangversenye a zsámbéki barokk plébániatemplomban 21.00 / Duna II. Autonómia <i>Szeresd apádat! (francia–kanadai–angol–svájci filmdráma, 2002) (99')</i> 21.35 / Duna Tv <i>California Dreamin' (román filmdráma, 2007) (149')</i>	7.00 / Rádió C (Budapest) <i>Lelki szósz (evangélikus félóra)</i> 8.30 / Kossuth rádió <i>Az én ügyem</i> Árvíz Borsodban 10.25 / m1 <i>Evangelikus magazin</i> 10.50 / m1 <i>Református ifjúsági műsor</i> 11.00 / m1 <i>Református egyházi napok, Dunántúl</i> <i>Záró istentisztelet</i> Közvetítés Pápáról felvételről 16.00 / Bartók Rádió <i>Összkiadás. Giovanni Battista Pergolesi műveiből</i> 21.00 / m1 <i>6 : 3, avagy játszd újra, Tutti! (magyar vígjáték, 1998) (90')</i> 22.50 / Duna Tv <i>A tangó éjszakája (német koncertfilm, 2006) (97')</i>

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Mindnyáján olyanok lettünk, mint a tisztátalanok, minden igazságunk olyan, mint a szemyes ruha. Ézs 64,5a (Zsid 1,3; Lk 6,36–42; Róm 14,10–13; Zsolt 58) Elég kiábrándító egy szoba látványa és az „illata”, amikor sokat használt zoknikkal és többnapos ruhákkal van teleszórva. Az ember nem lép be szívesen, nem érzi magát jól ilyen helyen. Isten néha ilyennek láthat minket, ha nem tesszük le bűneinket, nem szabadulunk meg vétkeinktől, pedig Jézust azért küldte, hogy általa a mennyi tisztaságában és az örökkévalóság igazságában fürödjünk naponta, és így minden a helyére kerüljön az életünkben.

Hétfő

Embereknek akarok a kedvében járni vagy Istennek? Vagy embereknek igyekszem tetszeni? Ha még mindig embereknek akarnék tetszeni, nem volnék Krisztus szolgája. Gal 1,10 (Jer 23,28; Lk 5,17–26; Hós 3,1–5) Nagy kísértés egy iskolásnak gátlástalan társai kedvében járni, még nagyobb veszély a fiatalnak a felelőtlen, könnyelmű hangadókhoz igazodni. Pál apostol a saját példájával jár elől: először Isten akaratát tanácsos keresni életünk minden dolgában, mert tőle, általa és érte zajlanak körülöttünk az események, hogy ezeken keresztül megérthessük szeretetét. Minden más lényegtelenné avul.

Kedd

Ha a bűnöket számon tartod, Uram, Uram, ki marad meg akkor? Zsolt 130,3 (Ef 1,7; Neh 9,1–3.29–36; Hós 4,1–11) A Mindenható elé reggelenként és esténként is csak úgy állhatunk, mint a büntetett előéletű az erkölcsi bizonyítványra várva. Beláthatjuk, valóban irgalmas és kegyelmes az életünk Ura, ha rovtott múltunk ellenére megbocsát, megbíz, megőriz a megígért örök élet-re Jézus golgotai érdeméért.

Szerda

Mert te, Uram, megáldod az igazat, körülveszed kegyelmeddel, mint pajzssal. Zsolt 5,13 (Ef,6,16; Mk 11,20–21/22–26; Hós 5,8–15) Nőé igaz ember volt, a megmenekülés, a szabadulás áldását kapta. Mi is kérhetünk őszinte bizalmat, becsületet, mely megment a fásult közömbösségtől, a jellemtelenségtől és a divatos hűtlenségtől, amely megmérgezi a családi élet értékeit, megrengeti a legszebb emberi kapcsolatokat, és keserű fájdalmat okoz a gyerekeknek. Mondjunk igazat, bízunk bátran, harcoljunk kitartóan egymásért!

Csütörtök

Én, az Úr vagyok a te Istened, arra tanítalak, ami javadra válik, azon az úton vezetlek, amelyen járnod kell. Ézs 48,17 (Jn 7,17; 1Kor 12,19–26; Hós 6,1–6) Istenünk a választott népet, mai népét, engem is a megváltás útjára tanított. Fia, Jézus életével, szenvedésével, halálával és feltámadásával. Az ő útja biztonságos, kétségtelenül az új lehetőségeket kínálja, szilárdan és rendíthetetlenül hirdeti: javunkra válik, ha a jézusi szeretet útját járjuk, becsülve egymást, fáradva a mellettünk élőért.

Péntek

Tudd meg és lásd meg: milyen gonosz és keserves dolog, hogy elhagytad Istenedet, az Urat, és hogy nem féled őt! Jer 2,19 (Jn 18,25–27; Lk 23,17–26; Hós 8,1–14) A szíveket vizsgáló Isten jól látja gonoszságaimat, hogyan éled naponta szívemben a gyűlölet, hogyan gondolok „főbenjáró” bűnökre, vagy teszem is titokban ezeket, hogyan élem a számomra adott kegyelmi időt – lustán, sután, imádság nélkül, hálátlanul, tékozló fiúként és tékozló lányként! Halljuk meg a nekünk szóló figyelmeztetést: mindez gonosz, keserves, istentelen! Közeledjünk, térjünk vissza a hozzánk közeledőhöz, amíg időnk van!

Szombat

Maradjatok énbennem, és én tibennetek. Ahogyan a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem. Jn 15,4 (Zsolt 119,73; 2Kor 13,10–13; Hós 10,1–15) A februárban lemetszett venyigén hiába keresünk gyümölcsöt szeptemberben, a szőlősgazdák nagy többsége már elégette. Nem hiába mondja Jézus a tanítványoknak: kövessetek, ragaszkodjatok a Teremtőhöz, mert csak így remélhető Istennek tetsző gyümölcstermés, megbocsátás, türelem, parancsolatokhoz igazodó életvitel. Hangolódjunk a jézusi magatartásra.

■ SMIDÉLIUSZNÉ DROBINA ERZSÉBET

HIRDETÉS

Kollégiumi felvételi

A Budapesti Tirannosz Ház felekezetiközi fiúkollégium, ahol a szállás-lehetőség mellett ideális feltételeket biztosítunk a diákok testi-lelki-spirituális fejlődéséhez is. Ha felvettek a főiskolára/egyetemre, és szívesen lagnál egy keresztény közösségben – jelentkez a Tirannosz Házba! További információ: web: www.tirannosz haz.hu; e-mail: tirannosz haz@tirannosz haz.hu; tel.: 20/590-0534.

Evangelikus Egyház

vangelikus.hu

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line:** www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők:** Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölnetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratosokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratosokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratosokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

